EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 102, 1 Ağustos '94

20 Temmuz: Önderlik ve organizasyon ihtiyacı

20 Temmuz genel uyarı eylemi tüm yetersizliklerine rağmen işçi-emekçi hareketinde bir ileri adımının ifadesidir. İşçiler ve kamu çalışanları ülke çapında ortak bir genel eylemde birleşmişlerdir. Özellikle büyük kentlerde binlerce işçi ve emekçi politik şiarların egemen olduğu yürüyüşler ve gösteriler yapmışlardır. Bu eyleme ayrı bir hava kazandırmış, olduğu kadarıyla eylemi asıl etkili kılan da bu olmuştur. Eylem öncesinde ve sonrasında bunun yalnızca bir ilk uyarı, bir başlangıç olduğu, mücadelenin süreceği vurgulanmış, genel grev genel direniş çağrısı yapılmıştır. Geçmişte 3 Ocak gerçek bir hava boşaltma eylemi olmuştu. İşçileri demoralize etmiş, işçi hareketini geriye savurmuştu. 20 Temmuz bu açıdan 3 Ocak'la hiç bir biçimde karşılaştırılamaz. 20 Temmuz bir ilk genel uyarı eylemi olarak ileri atılmış önemli bir adımdır.

Bununla birlikte bu adımın umulandan zayıf kaldığı da bir gerçektir. Yalnızca ülke çapında değil, mücadelenin merkezleri durumundaki büyük kentlerde de katılım sınırlı kalmıştır. Bir çok önemli sanayi işletmesinde ya eylem gerçekleşmemiş, ya da tam gün değil fakat sınırlı sürelerle ve pasif biçimler içinde gerçekleşmiştir. Aynı şekilde sokaklara ve alanlara çıkan kalabalıklar da, eylemin genel niteliği düşünüldüğünde, tatmin edici sayıda olmaktan uzak kalmışlardır.

Kitle hareketindeki her ileri adıma özenle sahip çıkmak ve onu öne çıkarmak gerektiğine kuşku yoktur. Buna rağmen 20 Temmuz genel uyarı eylemini bugün daha çok yetersizlikleri ve zaafları üzerinden tartışmak, işçi hareketinin ihtiyaçları ve ona devrimci bir müdahalenin sorunları bakımından daha doğru bir tutumdur. Eylemin işçiler tarafından bir başlangıç, bir ilk uyarı olarak tanımlanan niteliği de gözönüne alındığında, mücadelenin bundan sonraki seyrinin sorunları ve görevleri bakımından da gerekli ve doğru olan tutum budur.

20 Temmuz öncesinden bakıldığında görülmekteydi ki, eylemin kaderi ve başarı düzeyi, başlıca dört faktör tarafından belirlenecekti. İlkin sendika bürokrasisinin eylemi savuşturmada gösterebileceği başarı. İkinci olarak, fabrika ve işyerlerindeki ileri işçilerin ortaya koyabilecekleri eylem inisiyatifinin sınırları. Üçüncü olarak, örgütlü devrimci hareketin dolaylı ve dolaysız her yoldan eylemi başarılı kılmak için gösterebileceği çabanın düzeyi. Ve son olarak, işçi kitlelerinin içinde bulunduğu ruh hali, eylem isteği ve kararlılığı.

İlkinden başlayalım. Sendika bürokrasisi komünistler ve devrimciler tarafından öngörülen hain eylem kırıcı rollerini tahmin edilenden daha etkili ve pervasızca oynadılar. Genel uyarı eylemi kararı 28 Haziran'da toplanan Başkanlar Kurulu tarafından „oybirliği" ile alındığı halde, bir çok sendika kendi işkolunda eyleme çağrı bile yapmadı. Yalnızca Türk-İş üyesi faşist yönetimler değil, DİSK üyesi bazı sözde ilerici sendikalar bile böyle davrandılar. Kendi sendikalarının eyleme doğrudan sahip çıkmamaları ve dahası özellikle özel sektörde el altından çalışmayı teşvik etmeleri, hain bürokratların genel bir eylemi kırmada ne ölçüde pervasız olabileceğini gösterdi. Türk-İş yönetimi ise görünürde eyleme sahip çıkmakla birlikte, alttan alta toplu işten atılma korkusu yayarak fiilen eylem kırıcılığı yaptı. Eylemin özellikle Ankara'daki zayıflığı büyük ölçüde bununla bağlantılıdır.

Sendika bürokrasisinin işçileri hiç bir ön çalışma yapmadan eyleme çağırdığı ve eylem günü de sahipsiz bırakacağı, eylemi en geri biçimler içinde boğmaya çalışacağı, elbette önceden bilinmekteydi. Fakat onların kendi aldıkları karar çerçevesinde bir eylemi bile engelleyecekleri, aktif eylem kırıcılığı yapacakları, buna cesaret edebilecekleri, doğrusu pek beklenmiyordu. Bu durum sermayenin sınıf hareketi saflarındaki bu uşaklarının ihaneti nerelere vardırabilecekleri

konusunda dikkate değer bir deneyimdir.

Yine de, sendika bürokratlarının eyleme karşı tutumları genel olarak bilinmekle birlikte, asıl merak konusu olan ve önden tam olarak kestirilemeyen faktör, fabrika ve işyerlerindeki ileri işçilerin eylemi geliştirmede, ona militan bir hava kazandırmada ortaya koyabilecekleri önderlik inisiyatifi idi. Bilindiği gibi, devrimci hareketle örgütlü ilişkileri olsun-olmasm, genellikle devrimci mücadeleye az-çok ilgi duyan oldukça geniş kesimdir bu "ileri işçi" kategorisi. 20 Temmuz genel uyarı eylemi, bu "ileri" kesimin sanıldığından da geri, cesaretsiz, eyleme dönük inisiyatiften önemli ölçüde yoksun, sokak eyleminin riskleri karşısında korkak olduğunu açıkça göstermiştir. Çok sayıda "sosyalist" işçinin bulunduğu Cevizli Tekel'deki utanç verici tutum bu açıdan bir fikir vermektedir. Fabrika ve işyerlerindeki ileri işçi unsurların böyle davranabildiği bir durumda, 20 Temmuz genel uyarı eyleminden daha iler bir düzeyi, daha etkin bir katılımı beklemek elbette olanaklı değildir. Burada yalnızca yaygın olan eğilime değiniyoruz ve bu elbette öncü unsurların bir çok fabrikada ve özellikle kamu işyerlerinde gösterdikleri olumlu çabaları gölgelememelidir.

Üçüncü faktöre, devrimci örgütlerin eylemi başarılı kılmak için gösterdikleri çabaya gelince, bunun son derece sınırlı, cılız ve etkisiz kaldığını belirtmek bile fazladır. Devrimci yayın organlarının genel grev-genel direniş çağrısı olarak kullandıkları puntolarının iriliği ve haşmeti ile, fabrika ve işyerlerine dönük somut politik hazırlık çalışmaları maalesef ters orantılıdır. Oysa 20 Temmuz eylemi göstermiştir ki tabanda bu tür etkin çaba olmadıkça, bu çaba ileri işçileri de kucaklayan bir somut örgütlenme ve hazırlık olarak gelişmedikçe, döne döne genel grev-genel direniş çağrısı yapmak boşa atış yapmakla eş anlamlıdır. Zira sendika bürokratlarının inisiyatifine ve insafına kalmış bir genel grev ya bir hayal, ya da fiyasko olacağı önden belli bir yasak savma girişimi olarak kalacaktır.

Ve nihayet işçi kitlelerinin durumuna geliyoruz. Denebilir ki 20 Temmuz genel uyarı eylemi en büyük açıklığı bu alanda sağlamıştır. 20 Temmuz bir kez daha göstermiştir ki, kitlelerin genel eylem isteği ile bu çapta bir eyleme hazırlık düzeyi tümüyle farklı şeylerdir. İşçiler "İşçiler Elele Genel Greve!" şiarını bundan tam on yıl önce, 1984 yılında Türk-İş'in İstanbul'daki bir toplantısında ortaya attılar. O tarihten bugüne bu slogan işçi kitleleri içinde dalga dalga yayıldı. Her toplantının, yürüyüşün, mitingin en gür atılan değişmez sloganı haline geldi. Memur hareketindeki gelişmeye bağlı olarak, "İşçi-Memur Elele Genel Greve!" biçmini aldı. İşçiler sermayenin saldırılarına ancak bir genel grevle dur denebileceğine, hak kayıplarını gidermenin, yeni iktisadi ve demokratik hakları elde etmenin ancak bununla olanaklı olduğuna hep inandılar. Hala da buna inanıyorlar, genel grev istemini sürdürüyorlar. Nitekim sendika bürokratları zaten bu isteğin yarattığı basınçla, genel grev doğrultusunda bir ilk adım olmak üzere nihayet 20 Temmuz genel uyarı eylemini gündeme getirmek zorunda kalmışlardır.

Fakat öte yandan, işçi kitleleri güvenilir bir önderlik ve eylemi başarılı kılacak bir organizasyonu görüp hissetmedikçe, genel bir eylem gündeme geldiği zaman, istekleriyle orantılı bir eylem inisiyatifi ve coşkusu koyamıyorlar ortaya. Eylem isteği ile orantılı olmak bir yana, edilgen, tereddütlü, cesaretsiz davranabiliyorlar. Kendi işkollarındaki sendikanın eylemin sorumluluğunu almadığı ya da örneğin işten atma tehditlerinin savrulduğu durumlarda, pasif tarzda bile eyleme çıkmaktan geri durabiliyorlar. 20 Temmuz eylemi bu açıdan öğreticidir. Önderlik ve organizasyon boşluğunun sınıf eylemini nasıl sekteye uğratabildiğini göstermiştir. Komünistler, 5 Nisan'ın hemen ardından, işçilerin tam da 5 Nisan'a karşı sıcak bir kaynaşma yaşadığı bir sırada, şunu açıklıkla tespit etmişlerdi:

"Hareketin önderliği ise halihazırda tümüyle sendika bürokrasisinin elindedir ve bu onun en temel ve sonuçları bakımından en tehlikeli zaafıdır. Sendika bürokrasisinin denetimi parçalanmazsa eğer, daha önce de belirttiğimiz gibi, ortaya koyacağı tüm enerjiye rağmen sınıf hareketini kesin bir başarısızlık beklemektedir." (MK Değerlendirmeleri-I)

20 Temmuz genel uyarı eylemi, kuşkusuz bir çok başka şeyin yanında, yukardaki satırlarda dile getirilen sorunun ve bu çerçevedeki devrimci görevlerin taşıdığı olağanüstü önemi bir kere daha çarpıcı bir biçimde göstermiştir.

EKİM

20 Temmuz neyi gösterdi?

Ne sermaye devletinin baskı ve saldırıları ne de kapitalistlerin işten atma tehditleri işçi sınıfının direniş isteğini kıramadı. Hain sendika bürokratları yılan gibi bir o yana bir bu yana kıvrıldılar. 3 Ocak '91'de işçileri "genel eylem" adı altında evlerine hapsetmişlerdi. Bu kez de işyerlerine kapamak için çok büyük çaba gösterdiler. Hedefleri, eylem yüklü potansiyeli yeni bir 3 Ocak soytarılığıyla dizginleyip tüketmekti. Tutmadı. İşçiler, kamu çalışanları, emekçiler, devrimci ve komünistler kısmen de olsa 20 Temmuz'da sokağa çıkıp bu oyunu bozdular. Hatta yer yer polisle taşlı-sopalı kavgaya girerek yaptılar bunu.

Eylemde gözle görülür bir coşku vardı. Belirli bir politik nitelik taşıyordu. Bunda komünist ve devrimcilerin yanısıra, kamu çalışanları önemli rol oynadılar. Dikkat çeken bir diğer nokta ise, metropollerdeki Kürt kökenli işçi ve emekçilerin eyleme dönük duyarlılık ve aktiviteleriydi.

20 Temmuz günü yalnızca işe ve ekmeğe ilişkin sloganlar haykırılmadı. "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!" yer yer de "İşçilerin onuru sermayeye yenecek!" gibi yüzü sosyalizme dönük sloganlar ve "Kahrolsun sömürgecilik!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" gibi kirli savaşı lanetleyen sloganlar belki de en çok haykırılanlar oldular.

Burjuva medyanın tüm soytarılığına rağmen, 20 Temmuz'da sokak eylemleri ve taşıdığı politik içerik emekçi yığınlar nezdinde en çok tartışılan olgu oldu. Komünistler, devrimciler, öncü işçiler ve kamu çalışanları, 20 Temmuz'da, bir başlangıç saymak anlamında, kısmen de olsa hedefe ulaştılar, başardılar. Bu yadsınamaz.

20 Temmuz'da sokağa çıkmayan işçi ve emekçilerin hepsinin kulağı sokak eylemindeydi. İçten içe ezik olduklarını yer yer belli de ettiler. Sokak eleminin gerçekleştiği alanlara ulaşamadılar ama, sözgelimi Tersane işçileri dışarı çıkıp bir süre yürüdüler, sayıları yüzü bulan Bomanti Tekel işçileri forum yaptılar/sloganlar attılar. Protestocu kitlenin geçtiği yerlerde emekçiler balkonlardan destek sundular. Bu şekilde; "doğru olan sizin yaptığınızdır. Her şeye karşın sizinleyiz" demek istediler.

Hain sendika bürokratları 20 Temmuz eleminin içini tümüyle boşaltabileceklerini zannettiler. Ancak eylem bunun sandıkları kadar kolay olmadığını onlara göstermiş olmalı. Komünistler ve devrimciler 20 Temmuz bir başlangıç olsun dediler. Öyle oldu.

***

20 Temmuz'un gösterdiği, sevindirici ve umut verici olan şudur ki; genel grev ve genel direniş işçi ve emekçiler arasında somut ve yakıcı bir istek haline gelmiş olup, sınıfın hiç değilse çekirdek bir bölümü tarafından örgütlenmeye çalışılmaktadır. Bu çekirdek bir taban örgütlülüğü halinde kendisini üretip-yayacak ve büyüyecektir.

Öte yandan 20 Temmuz eylemleri, en etkili propaganda ve ajitasyonun kitle eylemi olduğu gerçeğini bir kez daha kanıtlayıp, gözler önüne serdi. O kadar ki işçileri, kamu çalışanları ve emekçiler genel grev ve genel direniş için daha bir isteklendirdi. Belki en önemli kazanım da bu oldu.

Bütün bunlar komünistlere, devrimcilere ve öncü işçilere büyük sorumluluklar yüklemektedir. 20 Temmuz'un devamını getirmek komünistlerin, devrimcilerin ve öncü işçilerin işbirliğine, ciddi çabalar ortaya koymalarına bağlıdır.

***

Hain sendika bürokratları sınıfın öncü partisinden yoksun olduğu koşullarda devrimci eylemin ve devrimci bir sınıf mücadelesinin yükseltilmesinin önündeki en önemli fiili engellerden biridir. 20 Temmuz'da bu bir kez daha görülüp yaşanmıştır. Bu fiili engel ortadan kaldırılmadıkça, sermayeye karşı devrimci bir sınıf mücadelesinin geliştirilebilmesi düşünülemez. Sınıfın politik ve örgütsel bakımdan geliştirilmesinin önündeki bu gerici barikat parçalanmalıdır.

Herşeyden önce işçiler hain bürokratlarına güvensizdirler. Bundan çok iyi yararlanılmalıdır. Onlara karşı ideolojik saldırı ve politik teşhir yoğunlaştırılmalıdır.

İşçi ve emekçi hareketinin geleceği bakımından önümüzdeki günler yaşamsal öneme sahiptir. En başta komünistler ve öncü işçiler ataleti kırmalı, edilgenliği aşıp işe el koymalıdırlar. Genel grev-genel direniş ajitasyonunu daha bir yoğun ve daha bir yaygın biçinde sürdürmelidirler.

Daha önemlisi sendika bürokratlarının etkisini ve denetimini kıracak, inisiyatif ve önderliği ele geçirmeyi ifade edecek somut-pratik eylem ve örgütlenmelerle çıkmalıdırlar ortaya. İşlevsiz, bağlayıcılığı olmayan, yüzü eyleme ve somut örgütlülüklere

dönük olmayan hantal platformlarda enerji ve zaman tüketmek yerine, mücadelenin merkez üslerine, yani fabrika ve işyerlerine yönelmelidirler.

Tüm fabrika, işyeri, kamu işyeri, kısacası üretimin ve yaşamın olduğu her yerde bölgesel ve merkezi düzeyde geliştirilip/birleştirilmek üzere, komünist ve devrimcilerin de etkin biçimde içinde yer alacağı, olabildiğince geniş bir kitle desteğine sahip **öncü işçi platformları** örgütlenmelidir. Bu platformlarda laf değil iş üretmek esas olmalıdır. İş somuttur: Genel grev ve genel direniş... İş üzerinde bir araya gelmeli, iş üzerinde birleşmeli ve mutlaka eylem çıkarmalıyız bu platformdan.

Bu çaba taban örgütlülüğü ile, işçilerin bizzat kendilerinin seçip görevlendirdiği **fabrika ve işyeri direniş ve eylem komiteleri** yaratılması somut adımı ile tamamlanmalıdır. Esasen öncü işçi platformlarının bağlayıcı görülüp, onlara inisiyatif tanınması, işlevli olabilmesi ve nihayet çağrılarının yanıt bulması da buna bağlıdır.

20 Temmuz bir başlangıçtı. Devamının gelmesi bu görevlerin layıkıyla yerine getirilmesine bağlıdır. Yalnızca sermayenin günümüzdeki saldırılarına dur denip püskürtülmesi, kimi iktisadi ve demokratik kazanımların elde edilmesi için değil, işçi ve emekçileri özgürlük ve sosyalizm mücadelesine isteklendirmek için de 20 Temmuz'un devamı gerekli ve zorunludur. Öyleyse iş başına!

Serkan METİN

20 Temmuz gözlemleri

20 Temmuz bir kez daha sendikaların sınıf üzerindeki etkinliğini sergiledi. Ne bir kaç büyük ilde düzenlenen gösteri ve yürüyüşler, ne de iki sendikanın kararı protesto ederek eyleme katılmaması, bu genel durumu değiştirmeye yeterli değildi. Türk-İş'li işçiler 20 Temmuz'da konfederasyonun kararını uygulamıştı. Üstelik bu uygulma, Cevizli Tekel örneğinde olduğu gibi, işçilerin, fabrikanın kapısı önünde sınıf kardeşleri coplanırken ardını dönüp "oturma" eylemine itecek düzeyde de olabilmiştir.

Sokaktakilerin kimliği

İstanbul'da düzenlenen iki sokak gösterisinin çok açık sergilediği, Türk-İş'in kutsal emrini çiğneyen çoğunluğun kendi üyeleri değil kamu çalışanları olmalarıydı.

Memurlar, artık gelenekselleşen "maaş zammı periyodlu" eylemlerinden ani bir dönüş yaparak, 20 Temmuz'da sokağı fethe çıktılar. Ve Temmuz'un havası birden değişti. Bir kaç büyük il'le sınırlı kalsa da, bu, sermayeye; hiç de herşeyin planlarına uygun yürümeyeceğini, ücretli emeğe yönelttiği alçakça saldırılarına karşı tepkinin sokağa taşabileceğini de göstermiş oldu.

Bu gelişme, memur hareketinin bir türlü aşılamayan tıkanmışlığını parçalamanın da yolunu açtı. Memurlar ilk kez ülkenin politik gündemine müdahale ettiler. Ellerinde ve dillerinde "para" değil, "özgürlük" sloganıyla yürüdüler. Devlet terörüne ve kirli savaşa karşı, halkların kardeşliğinden yana, işçi-memur birliğinin ve mücadelesinin özlemini haykıran şiarlarla İstanbul sokaklarını çınlattılar.

Sermayedarların "20 Temmuz"u

Sermaye cephesinin hesapları ise "bir taşla iki kuş" vurmaktı. Bir yandan, sınıfın kitlesini pasifize etmek. Öte yandan, plandaki olası aksamalar için bir diğer tuzak olarak, sosyal-demokrat ortaklı hükümetin aslında ne denli „demokrat" olduğu yanılsamasını yayarak (başbakanın "cop kullanmayın" emri), sınıfı düzen partilerine karşı umut ve bekleyişe sevketmek. Bunda ne derece başarılı olduğunu, önümüzdeki yakın dönemde sınıf hareketinin seyri gösterecektir.

Denilebilir ki sermaye, yeminli uşağı Türk-İş'in sadıkhane çabalarına karşın zaptedilemeyerek bir kitlenin zaten var olduğu hesabını önceden yapmıştır. 20 Temmuz'da bu kitleye, onun patlama olasılığını kısa vaadeli de olsa bertaraf etmenin bir aracı olarak, sokağı açtı. Bir başka ifadeyle bu "taşkınlığı" kendisi için bir avantaja dönüştürmeye çalıştı. Öfkenin bu kanaldan deşarjını sağladı.

Ne var ki bu çok aldatıcıdır. Rahatlamaya doğru en küçük bir işaret göstermeyen bunalımı onu, ücretli emeğe karşı daha yoğun saldırılara mahkum etmektedir. Oysa böylesine zorlanan, sıkıştırılan bir sınıfın patlamasını engelleyecek bir formül de henüz keşfedilmedi.

Kapitalizm batağı sosyalizm gazını giderek hızlanan bir tempoyla üretmektedir. Birikimin ve sıkışmanın doruğunda ise proletaryanın öfke seli patlayacaktır. İşte o gün ne sendika bürokratizminin ihaneti, ne de başka bir şey asalak kapitalistleri tarihin çöplüğüne atılmaktan kurtaramayacaktır.

G. KAYA

Sun Tekstil ve 20 Temmuz

Türk-İş bürokratlarının, tabanın zorlaması ile aldığı 20 Temmuz eylem kararını,işçi sınıfının mücadelesiyle yeni bir başlangıca dönüştürmek mümkündü. Artık en sıradan işçinin bile söylediği gibi, sendika ağalarının bu eyleme dönük kapsamlı bir hazırlık yapmalarını beklemek saflık olurdu. Bunun bilinci ile devrimci işçilerin inisiyatifi ele almaları ve 20 Temmuz eylemiyle geniş kitlelerin güvenini kazanmaları mümkün olabilirdi. Ne yazık ki devrimci işçiler beklemeci bir tutum takındılar. Devrimci inisiyatif ve kararlılıktan yoksun oldukları ve bu yönde iradi müdahalenin belirleyici önemini kavrayamadıkları için pasif kaldılar. İdeolojik zayıflıkla sınıfa olan güvensizlik birleşti. Militan, mücadeleci bir eylem geleneği yaratma görev ve sorumluluğunun anlamını kavrayamayanların düşeceği bataklık en berbatından reformizm ve sendikalizm olacaktır.

Somut bir örnek olarak, 20 Temmuz'a dönük Sun Tekstil'de yaşananları değerlendirmek öğretici olacaktır. Sendikaların yarattığı etki genel işçi kitlesini kucaklamış ve ilgisini yoğunlaştırmıştı. Böyle bir ortamda, 20 Temmuz eylemine kitlesel bir katılım sağlamak, işçilere politikleşmenin yolunu açabilir, eylem deneyimi kazandırabilirdi. Bu amaçla önerilerimizi tartışmaya açtık. DİSK Genel Başkanı Kemal Nebioğlu basın açıklamasında, "söz bitti, şimdi eylem sırası..." demişti. Ona bunu söyleten kitle tepkisini alanlara taşımak, ona önderlik etmek devrimcilerin ve önder işçilerin görevidir.

Ne pahasına olursa olsun Sun Tekstil'deki örgütlülükle 20 Temmuz'da alanlara taşımak gerektiğini, ancak böyle hem tekstil işçilerine hem de sınıfın diğer kesimlerine örnek olunabileceğini propaganda ettik. Şube yöneticilerini bu konuda karar almak üzere geniş bir toplantıya zorladık.

Fakat DİSK-Tekstil'in taşeronluğunu üstlenen İşçi Birliği bu girişimlerimizi engellemeyi başardı. İşyerindeki sendikalaşma mücadelesinin zarar göreceği, işçilerin ve Türkiye koşullarının bu tür eylemelere hazır olmadığı beylik gerekçeleriydi. İşverenin açıkladığı ve sendikalı işçileri cezalandırmaya yönelik ücret zamlarına karşı duydukları doğal tepkiyi dahi yatıştırmanın yollarını arayan, onları sabretmeye çağıran sözde önderlere karşı ideolojik mücadele için gerekli müdahalelerde bulunmaya çalıştık. Bunlar, kendilerini hapsettikleri işçilerin ekonomik-sendikalist mücadelesinde bile işverenlerin ve yasaların icazetine başvurup, uzlaşma yolu ile ilerlemek istiyorlar. İşçileri iliklerine kadar sömürme, posası çıkınca da bir köşeye atmaktan başka yasa tanımayan sömürü düzenini karşılarına almak, onun tüm kurum ve kuruluşlarına karşı militan ve uzlaşmaz bir mücadele geleneği yaratmak perspektif ve iradesinden yoksunlar. Bu doğrultuda çaba harcamak yerine yetkisi bile olmayan sendikanın yönetimindeki yerlerini koruyabilmenin mücadelesini veriyorlar. Yapılması gereken asıl şeyin, işçilerin özgürce sendikalaşmasının önündeki yasal ve fiili engelleri süpürüp atmayı hedefleyen bir mücadele yaratmaya çalışmak olduğunu kavrayamıyorlar. Devletin mahkemelerinden yetki talep ediyorlar. Bunu alabilmek için geçmiş dönemdeki DİSK'in sivri yönlerini törpülediğini kanıtlamaya çalışıyorlar.

Diğer devrimci-demokrat gruplar ise 20 Temmuz'a dönük kararlı hazırlık içine girmediler. 18 Temmuz günü sabahtan, toplantı yapmak için eğilim oluşturuldu. İş çıkışı sendikaya gelen 30 kadar işçi 20 Temmuz'a dönük karar alınması için ısrar ettiler. Fakat sendikacılar "600 işçi adına karar alamayız, Türk-İş'in son anda vazgeçmeyeceği nereden belli." türü demagojilerle toplantıyı engellediler. Ertesi günü fazla mesaiye kalmayarak yeniden toplantı yapılmasını zorladık. Sendikacı fabrikaya kadar gelmek zorunda kaldı. Nihayet, işveren ile mesaiye kalınması ve 20 Temmuz'da çalışılmaması konusunda anlaşıldı. İşveren, yabancı olduğu için 20 Temmuz'un bayram olması tesadüfünü de kullanarak, fabrikanın tatil yapacağını açıkladı. Ertesi günü sabahtan sendika şubesinde buluştuk. „Kirli savaşa hayır!", „Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!", „Yaşasın halkların kardeşliği!", „Zorunlu mesayilere hayır!" vb. dövizler hazırladık. „İş, ekmek, özgürlük" pankartı ile Sun Tekstil'i temsil etmek isteyenlere karşı mücadele ettik. Eyleme dönük kararlı bir çalışma yürütmedikleri halde, oraya gelen kitleyi kendi gruplarının kitlesiymiş gibi göstermeye çalışan bu köylü kurnazlarını teşhir ettik.

Nihayetinde sendika bürokratlarının fabrikalara hapsetmeye çalıştıkları genel eylem sınırlı da olsa sokağa, alanlara taşırıldı. Bundan sonraki görev genel grev-genel direnişi devrimcilerin inisiyatifinde ve önderliğinde örgütlemektir.

Sosyal-demokrasinin krizi düzenin krizidir

Sosyal-demokrasi'de yaşanan doludizgin ve gürültülü çöküşün önü alınamıyor. Düzenin tüm diriltme çabalarına rağmen sosyal-demokrasinin içinde bulunduğu durum, tıpkı tıbben ölü sayılan ama suni olarak yaşatılan hastalara benziyor.

Önce Karayalçın ile Gürkan birbirine girdi. Ardından SHP'de kurultay tartışmaları başgösterdi. Yaklaşık aynı günlerde Ecevit-CHP birleşmesi doğrultusunda harcanan ve suya düşen çabalar kamuoyunu meşgul etti. Bugün gündemde olan ise SHP'nin yeni kabinesi. Bakanların istifası dahi beklenmeden görevden alınmaları, müzmin "muhalif" Mümtaz Soysal'ın dışişleri bakanlığına getirilmesi ve bunun üzerine süren yorumlar... Kısacası her geçen gün yeni gelişmeler ve ona eşlik eden skandallar sosyal-demokrat cepheyi hallaç pamuğu misali altüst ediyor.

Gelinen aşamada Ecevit'in tek adam olma hırsı; CHP'in Atatürk'ün çizgisini temsil edip etmediği; Karayalçın'ın kendisine ve hükümete muhalif olan arkadaşlarını bakanlık rüşveti ile teslim aldığı; yeni kabinesiyle SHP'nin hükümetten çarpışarak ayrılması ve kendini güçlendirme mi yoksa hükümete yeni bir soluk getirerek onu güçlendirme taktiğini mi izlediği; bakanların istifa dahi etmeden apar topar görevden alınmaları vb., tüm bunlar burjuva medyanın günlük konuları.

Gerçekte sosyal-demokraside yaşanan kriz yeni olmadığı gibi, sermaye düzeninin temel sorunlarına, çelişkilerine ışık tutmaktadır. Parlamenter rejimle yönetilen tüm toplumlarda merkez sağ ile sol partiler hem gelenekseldir ve hem de bir ve aynı oyunun parçalarıdır. Sermaye sınıfının yegane programı kar daha çok kar, bir diğer ifade ile gittikçe yoğunlaşan emek sömürüsü ve devlet terörüdür. Burjuva düzenin, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi yığınlara karşı giriştiği saldırı harekatlarını başarıya ulaştırmak için vazgeçemediği taktiği "havuç ve sopa"dır. Düzen bir yandan sopaya davranarak kitleleri sindirmek, öte yandan ise sosyal-demokrasi aracığıyla uzattığı sahte havuçla gerisin geri düzene bağlamak politikasını izlemektedir. Ancak burjuva düzenin gerçekliği her zaman bu kadar pürüzsüz değildir.

Türkiye'de yaşanan son süreç bu açıdan ilginçtir. Gerçekte emekçilere karşı bir topyekün savaş rejimi olan koalisyon hükümeti, SHP aracığıyla yoğun bir demokratikleşme hayali yaymıştır. Kitlelerde beklenti ve umut yaratarak, saldırılarını ciddi bir karşı koyuşla karşılaşmadan gerçekleştirebilmiştir. Bugün ise sermaye düzeni emekçilere yönelik tarihinin en kapsamlı saldırılarından birini uygulamaya sokmuştur. Ancak ne var ki, düne kadar ona hizmet etmekte kusur etmeyen sosyal-demokrasinin ayakta durmaya hali kalmamıştır. Bir yandan gerçek karakteri kitleler nezdinde teşhir olmuştur, öte yandan kitleleri kendilerine çekecek "sosyal-demokrat" bir programı, bir talebi, bir argümanı dahi kalmamıştır.

Burjuva sol çökmüştür. Gittikçe derinleşen kriz ortamı düzenin burjuva reformist politikalarlaı gerçekleştirilecek manevraları olanaksız hale getirmektedir. Düzen öylesine sıkışmıştır ki, kriz sancılarını biraz olsun hafifletebilmek için emekçi sınıflara karşı tarihinin en ağır saldırılarından olan 5 Nisan paketi gibi daha bir dizi yeni önleme ihtiyaç duymaktadır. Bu durumun burjuva düzenin göbeğinde yer alan sosyal-demokrasiye dolaysız yansıması hiç de şaşırtıcı değildir. Sosyal-demokrasinin temel işlevi azgın sömürü düzenine parlak bir cila çekmek, faşist burjuva düzenin kimi sivri köşelerini törpülemek, sınıf çatışmalarının gerginliğini rejimi esneterek rahatlatmaktır. Fakat o bu görevini ancak düzen esneme, bazı tavizler verme olanaklarına sahipse yerine getirebilir.

Düzen bu durumda değilse, emekçi yığınlara herhangi bir taviz vermek şöyle dursun, ayakta kalmak için bugün dünden daha azgın saldırı politikalarına ihtiyaç duyuyorsa, sosyal demokrasi kendi burjuva sol programını gittikçe budamak, reformist politikalarından taviz vermek ve nihayetinde bir bütün olarak sosyal-demokrat kimliğinden vazgeçmek zorunda kalacaktır. Bugün yaşanan da budur, sosyal-demokrasi diye bir olgu kalmamıştır. Merkez sağ ile burjuva sol arasında hiçbir fark yoktur.

Sosyal demokrasinin iflasından en çok burjuva iktidar sıkıntı duymaktadır. Zira gerektiğinde onun azgın emek düşmanı karakterini gizleyip muğlaklaştıracak en etkili maskelerinden birini

kaybetmiştir. Ancak sermaye sözcülerinin tüm çabalarına rağmen sosyal-demokrasiyi diriltmek bugün çok büyük güçlükler taşımaktadır. Zira burjuva "sol"un idam fermanını imzalayan bizzat bu düzenin kendisidir. Onun çözümsüzlüğü ve çıkışsızlığıdır.

Sosyal-demokrasinin çöküşü geniş emekçi kitlelerin burjuva reformizminin etkisinden kurtulduğunun ifadesi değildir kuşkusuz. Mevcut "sol" partilerin burjuva reformlarını dahi savunamaz hale geldiklerini anlatmaktadır. Başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi yığınlar kendiliğinden bilinci aşamadıkları sürece burjuva demokrasisini de aşmaları mümkün değildir. Mevcut politik bilinçleri hala düzenin bir takım esnemelerle, reformlarla "düzeltilmesi" ile sınırlı olan emekçi sınıfların sosyal-demokrasiden umutlarını kesmesi, onun sosyal-demokrat bir politika izlemekten aciz olmasından kaynaklanmaktadır. Tam da bu durum devrimci harekete, işçi sınıfına sosyal-demokrasinin ve düzenin gerçek karakterini anlatabilmek, onu düzen dışı bir mecraya çekebilmek için son derece önemli olanaklar sunmaktadır. Ancak geçmiş devrimci konumunu terketmiş bugünün küçük-burjuva reformizmi böyle bir çaba bir yana, bugün tam da sosyal-demokrasinin boşluğunu doldurmakta, burjuva demokratik istemlerle sınırlı bir programla işçi sınıfının önünü kesmektir.

Bugün çökmüş bulunan burjuva "sol"un teşhiri kadar iktidar perspektifinden yoksun küçük-burjuva demokratizminin içyüzünü emekçi yığınlar nezdinde aydınlığa kavuşturmak büyük bir önem taşımaktadır.

"Solun birliği" ve DİSK bürokratları

Sosyal demokrasi, bu zorlu dönemde sermaye düzenine hizmet edebilmek, onun ayakta tutabilmek için işçi sınıfına, emekçilere karşı öyle ağır suçlar işlemek zorunda kaldı ki, bu ağırlık kaçınılmaz olarak kendisini de çökertti.

Şimdi düzenin sadece "solcuları" değil, "sağcıları" da sosyal-demokrasinin kitle desteğinin tükenip gitmesi karşısında telaş içindeler. En "sağcı" bilinen yazarlar bile artık sosyal-demokratlara olan "muhalefetini" rafa kaldırıyor ve bu "solu" nasıl ayakta tutarız diye çareler arıyor, öneriler geliştiriyor. Sermaye, emekçi bir temelden kaynaklanacak ve bu kapitalist çemberi yırtıp geçebilecek bir muhalefet hareketini gerisin geri püskürtebilmek için, düzenin bugün delik deşik olan sol tarafını acilen yamalamaya ihtiyaç duyuyor. Peki bu yama hangi parti olacak, 2,5 yılda sermayeye uşaklığı binlerce kez tescil edilmiş olan döküntü SHP mi, siyasal yelpazede kendisine ancak kontr-gerillanın "solu"nda bir yer bulabilen DSP mi, SHP'nin eski sağ kanadının artıklarından oluşturulan CHP mi? SHP'yi zaten geçtik, CHP ve DSP'nin de işçi ve emekçi kitlelerden kayda değer bir destek alamadıkları ve alamıyacaklan gün gibi ortada. Çünkü bu çürümüş kapitalist düzeni ayakta tutabilmek için, sermayenin saldın politikalarına kayıtsız şartsız destek vermek ve bu yüzden göstermelik bile olsa işçi sınıfının sorunlarına yönelik bir muhalefetten uzak durmak zorundaydılar. Bu durumda sermaye sınıfı, bu "sol" partilerin üçüncü beşini birleştirsem acaba bir parti eder mi diye düşünüyor. Bu yöndeki girişimlere destek verdiği biliniyor. Ama azalan kitle tabanlarını, sermaye sınıfına uşaklıklarını gizlemeye çalışarak ve "sol"daki krizin sorumlusu ilan ettikleri birbirlerine karşı muhalefet ederek, güç bela çevrelerinde tutabilen bu sosyal-demokrat partiler, birleşerek ellerindeki bu imkanı da yitirmek istemiyorlar. Başta Kemal Nebioğlu olmak üzere, DİSK bürokratları da bu birlik girişimleriyle yakından ilgileniyor. Çünkü düzenin "sol" partileri ile "sol" sendikaları, sermaye sınıfına uşaklık edebilmek için birbirlerinin varlığına ihtiyaç duyuyorlar. Biri olmadan diğeri de iş göremiyor, bu yüzden adeta kader ortaklığı içindeler. İşte gene bu yüzden, Kemal Nebioğlu, sadece son 3 ayda 700.000 işçiyi işinden eden, sefaleti, açlığı, baskıyı görülmemiş boyutlarda şiddetlendiren kapitalist saldırı operasyonu karşısında göstermediği "eylem" cömertliğini, gene aynı saldın operasyonun bir parçası olan "solda birlik" girişimine destek vermek için gösteriyor: "*Biz soldaki 3 partinin, tabandan gelecek baskının şiddeti* -herhalde burada düzenin ahı gitmiş vahı kalmış sol barikatlarını aşma yönünde tabandan gelen baskının tehlikesini vurgulamak istiyor Nebioğlu!- *artmadan bir araya gelmesini bekliyoruz. Eğer gelmezlerse bu birlik için çaba sağlayan örgütü güçlendirmeyi, belki de partilerin genel merkezlerine gidip eylem koyabilmeliyiz*" (*Cumhuriyet*, 27 Haziran '94). İşçiler eğer bu partilerin genel merkezlerine gidecek ise, sermayenin "sol"da birlik taktiğine hizmet etmiş olur.!

Sermayenin yeni balonu: Cem Boyner

"Yeni Hareket"te yeni olan ne?

Türkiye sermaye düzeninin tıkanmışlığına geçici dahi olsa çözüm arayışları, en önemli taşlarını kaybetmiş bir satranç oyuncusunun hamlelerine benziyor. Alanı terk etmemeye kararlı, fakat üzerine oynayacağı atı da kalmamış olan burjuvazi, gelinen aşamada biraz olsun soluklanabilmek için yeni manevralarını piyonları üzerinden yapıyor. Hükümet partilerinin yıpranmışlığı, sosyal-demokrasinin önlenemez çöküşü, M. Yılmaz'ın kahreden antipatikliği vb., tüm bunlar düzeni yeni arayışlara zorluyor.

Düzenin propaganda aygıtı medya tarafından parlatılan ve siyaset pazarına sürülen yeni piyon, sermayenin kaymak tabakasından çıkma Cem Boyner. Genç, zengin ve yakışıklı bu adam, günümüze özgü medyatik liderlerden beklenen bir çok özelliği adeta şahsında birleştirmiştir. En karakteristik özelliği ise cesurluğu! En azından Yeni Demokrasi Hareketi'nin menejerliğine soyunan *Sabah* gazetesi ve diğer sermaye uşağı çanak yalayıcılarının iddiası böyle...

Bu düzenin tüm nimetlerinden faydalandığını, ancak buna rağmen düzenin değişmesini istediğini söyleyen Boyner, kamuoyuna genellikle ve özellikle Kürt sorununa ilişkin görüşleriyle tanıtılmaktadır. Oysa Boyner'in bu konuda takılan plak gibi döne döne öne sürdükleri; Türkiye'nin kendi toprağını 10 seneden fazladır bombalamasının çözüm olmadığı ve savaşın faturasının pahalıya patladığından ibarettir. Ucuz ve demagojik lafazanlıkları bir yana bırakılırsa Yeni Demokrasi Hareketi'nin düzenin mevcut Kürt politikasına alternatif herhangi bir programı yoktur. Aksine Boyner'in lafta ön plana çıkardığı "çözüm"ü ile programında gizlediği terör politikası, tam da burjuva düzenin geçmişten bu yana izlediği "ez ve çöz" politikasına paralel düşmektedir. Bugün Boyner'in vurguyu ez'den çok çöz'e yapması onun "demokrat"lığının ürünü değil, başta ABD olmak üzere emperyalizmin telkinleri sonucudur. İnsan avcılarının getirdiği kelle sayısıyla övünen, terörü ezeceğiz-bitireceğiz diye nara atan Çiller'in "Kürtlere bazı haklar tanıyabiliriz" türünden ciddiyetsiz beyanatları ile Cem Boyner'in "siyasi çözüm"ü arasında özde hiç bir fark yoktur. Boyner'in savunduğu, üniter devlet sınırlarına asla dokunmayan, otonomi veya federasyonu kesinkes reddeden, geleneksel Kürt politikasına aykırı düşmeyen ama onun tamamlayıcısı ve devamı olan görüşlerle sınırlıdır. Programında "PKK terörünün daha büyük bir şiddetle ezileceği", "kahraman Türk ordusu"nun sonuna kadar destekleneceği yazılan Yeni Demokrasi Hareketi'nin sözde demokratlığı, Kürt halkına bazı önemsiz hakların tanınmasından ibarettir. Ve bunlar düzenin Kürt politikasına yabancı görüşler olmadığı gibi, burjuvazinin bu doğrultudaki ilk çıkışı da değildir. Geçmişte Özal'ın, yakın dönemde TÜSİAD'ın bu yönde bir dizi açıklamaları, hazırlıkları olmuştur.

Bir yandan kirli savaşın başarısızlığı ve çıkışsızlığı... Öte yandan, düne kadar geniş yığınları bölücü teörist güce karşı "elbirliği içerisinde hareket etmeliyiz", "fedakarlıklara katlanmalıyız", "vatanımızı-bayrağımızı savunmalıyız" gerici-şoven propagandasıyla etkisi altına almayı başaran burjuvazinin demagojilerinin inandırıcılığını gittikçe yitirmesi... Genelde pasif ve bilinçli olmaktan uzak bir tutum ile de olsa, artık oğullarını bu kirli ve anlamsız savaşa göndermek istemeyen emekçi kitlelerin Kürt sorununda daha aktif ve politik bir tavır almasından duyulan korku... Kürt sorununa bölgedeki emperyalist çıkarlarından bakan ABD'nin baskıları... İşte tüm bunlar siyaset sahnesinin ışığı neden bugün tam da Yeni Demokrasi Hareketi'nin Kürt sorunundaki sözde cesur ve radikal görüşlerine tutulduğunu anlatmaktadır.

Oysa Cem Boyner'in programı en az Kürt sorununa ilişkin görüşleri kadar dikkat çekici bir dizi nokta içermektedir. Gerçekte de Yeni Demokrasi Hareketi'nin odağı Kürt sorununda değil, sermaye sınıfının çıkarlarının en pervasız ve radikal tarzda savunulmasında toplanmaktadır. "Devletin küçülmesi", "eksiksiz herşeyin özelleştirilmesi" diye özetlenebilen programın tercümesi şudur: emekçi sınıflara yönelik ekonomik ve siyasal saldırıların ulaşmış olduğu korkunç boyutun daha da katmerleşmesi; daha yoğun daha kitlesel tensikatlar sonucu emekçi yığınların çok büyük bölümünün işsizler ordusuna katılması; devletin sağlık, eğitim vb. gibi toplumsal hizmetlerden bile elini eteğini tümüyle çekerek sosyal hizmetlerin dahi paralı imtiyazlara dönüştürülmesi; tüm bu "angarya" yüklerinden kurtulan devletin tüm gücünü baskı ve zulüm mekanizmalarında, yani polis-ordu-burjuva engizisyon hukukunda yoğunlaştırarak sermayeye bekçilik

etinesi... Kısacası küçülen ve güçlenen devlet, sermayenin en tavizsiz en sert ekonomik programının uygulanabilmesi için gerekli olan en baskıcı bir faşizan terör rejiminin jandarmasından başka bir şey olmayacaktır. Çem Boyner'in görünürde liberal ve demokratik görüşlerinin içyüzü budur. "Bu düzenin tüm nimetlerinden faydalandım, ama bu düzenin değişmesini istiyorum" ile söylenmek istenen ise hiç de farklı bir şey değildir: "Düzenin tüm nimetlerinden faydalandım ama hala gözüm doymadı. Kar hırsım dinmedi. Emekçi sınıfları daha fazla, daha azgınca sömürülebilmesine olanak tanıyacak düzenlemeler en kısa zamanda yapılmalı, faşist rejimin son açıkları da kapatılmalıdır."

Sinek kaydı traşı, kolları kıvrılmış gömleği, gevşetilmiş kravatı ile ABD'ye has siyaset palyaçolarına benzeyen Boyner'in sergilediği şovların ardında yatan bu gerçek hiç de şaşırtıcı değildir. Tekelci sermayenin, kendi egemenliğini ancak sömürü, baskı ve terörle ayakta tutabilen kapitalist toplumun bu en zorba ve gerici sınıfının en gözde üyelerinden olan Boyner'in, başka türlü olması da düşünülemezdi. Tüm demokratlığı önderlik ettiği hareketin isminden ibaret olan Boyner, sermaye sınıfının varlık zemini olan "daha çok kar, daha çok sömürü" politikasının en azgın bir savunucusu olduğunu, en açık bir tarzda; "Türkiye'de popülizmin artık öldüğünü", kendisinin ve hareketinin "popülizm yapmayacağını" belirtirken dile getiriyor. "Popülizm yapmayacağım" demek, sermayenin çıkarları uğruna işçi sınıfına ve emekçi halka en fütursuz bir tarzda saldırmaktan asla geri durmayacağım, onlara oyalayıcı bazı ekonomik ve sosyal hak kırıntıları bile vermeyeceğim demektir.

Cem Boyner yalnızca medyatik tipi ile değil, İtalya'da Berlusconi'nin şu sıra yaptığı gibi, ülkeyi şirketi gibi yönetmek anlayışı ile de günümüze ayak uyduran bir "lider" adayıdır. Etrafında TİP ve TKP'li döneklerin fır döndüğü bu artist, burjuva siyaset sahnesinde başrole adaydır, buna hazırlanmaktadır. Ancak bugün oyunun kurallarını belirleyen aktörler değil, düzenin içinde bulunduğu yapısal krizdir. Yaşanan ekonomik ve siyasal kriz ve sermaye iktidarının çözümsüzlüğü oyunu inandırıcı kılabilecek hiç bir esnekliğe, senaryoda en ufak bir oynamaya izin vermemektedir. Geleneksel burjuva partilerinin hızla yıpranması, sosyal demokrasinin çökmesi, alternatifler listesinde solreformizmin hala arka planda tutulması, tüm bunlar kaynağını düzenin esneklik, taviz, manevra olanaklarını tümden yitirmiş olmasından almaktadır. Başrolü alsın almasın, Boyner'in de kaderi bu olacaktır. Şişirilen balonu gerçekler karşısında fıs diye sönecektir.

Ancak işçi sınıfı gerçek gücünü ortaya koyup şah mat demedikçe düzen yeni piyonlarla oyununu sürdürebilecektir.

"Sermaye rejiminin bugünkü temel politikası baskı daha çok baskı, terör daha çok terör üzerine kuruludur. Büyük sermaye çevrelerinde son günlerde Kürt sorununun 'siyasal çözüm'ü üzerine yoğunlaşan tartışmalar, uygulanmakta olan temel politika hakkında bir illüzyona yol açmamalıdır. Baskı ve terör kitle mücadelelerini, devrimci hareketi ve Kürt özgürlük mücadelesini hedef almaktadır. Bu konuda sermaye cephesinde herhangi bir görüş ayrılığı yoktur. Onlar nezdinde hak arayışları ve kitle mücadeleleri 'terör'dür, devrimci hareket 'terörist'tir. Devlet terörüyle mutlak biçimde bastırılmalıdırlar. Bu konuda bir tartışma yok. Tartışma, Kürt sorunu gibi derin tarihsel kökleri ve siyasal muhtevası olan ve bugün artık tüm bir ulusa malolmuş bulunan bir sorunu, salt teröre dayalı bir politika ile denetim altına almanın ne ölçüde olanaklı olduğu üzerinedir. Aslında bu konuda da ciddi bir görüş ayrılığı yoktur. Kilitlenmeyi yaratan ve tartışmaları besleyen 'Kisinger formülü'dür. Sömürgeci devlet tüm olanaklarını seferber ettiği halde, yıllar geçmiş, fakat bu formüle uygun koşullara bir türlü ulaşılamamıştır. Ulaşılıp ulaşılamayacağı ya da ne zaman ulaşılacağı da belli değildir.

Bu belirsizlik, sınıf egemenlikleri ve uzun vadeli çıkarları konusunda burjuvazinin en hassas kesimini oluşturan büyük sermaye çevrelerinde tedirginliğe yolaçmaktadır. Bunlar sorunun tüm geleceğini sonu belirsiz bir politikaya bağlamanın sakıncalarını görmektedirler. Bu onları, terör politikasında hiçbir gevşemeye gitmeksizin ve tamamlayıcı nitelikte olmak üzere, ek politika arayışlarına itiyor. TÜSİAD'ın başını çektiği 'siyasal çözüm' tartışmasının aslı esası budur. Bu emperyalizmin soruna ilişkin politikası ile de örtüşmektedir. Buna göre, devrimci özgürlük mücadelesi tartışmasız olarak ezilmeli, fakat bunu kolaylaştıracak belli tavizler, bazı 'reformlar' da şimdiden devreye sokulmalıdır."

15 Kasım '93

***Kürt Ulusal Sorunu**, s.215-216, Eksen Yayıncılık*

"Kürt halkına tam destek!" çağrısı ve ekonomizm

İşten atılan Sincan Belediyesi işçileri, 15-16 Haziran direnişinin yıl dönümünde, sendika genel merkezinin önünden SSK Dispanseri'ne kadar süren bir yürüyüş yaptılar. İşçiler yol boyunca sloganlar atarak, kaldırımlardan yürüdüler. RP ve belediye başkanı aleyhine sloganlar ve bir çok kez de, "İş, ekmek, özgürlük!" sloganını attılar. Bu arada işçilerden biri, "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganını atmaya başladı. Kendisine dönen sinirli bakışlar ile sert bir uyarı aldı: **"Sus! Bu bizim meselemiz değil!"**

Bir çok işçi direnişinde rastlanabilen benzer olaylardan birisidir bu. Ve önemli dersler içeriyor.

Sincanlı belediye işçilerinin, arkadaşlarına çıkışırken söyledikleri son derece anlamlıdır: "Bu, bizim meselemiz değil!" İşçiler, Kürt halkının sorunlarının kendilerini ilgilendirmediğini söylüyorlar. Ancak, bu sözlerin ardında gizli olan gerçek daha çarpıcıdır. İşçiler, işten atılmışlar ve geri dönmek için mücadele veriyorlar. Verdikleri mücadeleyi hükümetten ve belediyeden işlerini geri istemek ve eylemleriyle onlar üzerinde baskı yaratmak olarak algılıyorlar. Ancak diğer yandan, verdikleri mücadelenin meşruiyetinin ancak düzen içi olması halinde sözkonusu olacağının kuvvetle bilincindeler. İşten atılmışlardır ve bu onların düzen içi kabul edilmiş haklarına bir saldırıdır. Bu noktada düzen dışı ya da düzeni tehdit eden bir konumda görünürlerse, hükümet ve belediyenin kendilerini atmasının kamuoyunun gözünde meşrulaşacağını düşünüyorlar. Yani, mücadelelerinin meşruiyetini, o mücadelenin gücünde ve direngenliğinde ve bu direngenlik ile ezilenlerin sempatisini toplamasında değil, düzenin yerleşik geri yargılarında arıyorlar. Petlas işçileri ise, hükümeti protesto ettikleri mitingte ellerindeki Türk bayraklarını seyredenlerin gözlerine sokuyorlardı adeta. Çok basit ve açık bir mesaj veriyorlardı: "Meşru" haklarımız için mücadele ediyoruz ama sanılmasın ki devletin karşısındayız, tersine özellikle Kürt sorununda biz devletin ve düzenin yanındayız. Öyleyse "meşru" haklarımızı verin!

Devletin, özgürlüklerimize ve haklarımıza karşı giriştiği saldırıları meşrulaştırmak için kolayca ve en sık kullandığı malzemenin "terör" umacısı olması, başbakanın iki sözünden birine PKK ile başlayıp Kürt düşmanlığı ile bitirmesi ve benzerleri ile işçilerin bu yaklaşımı arasında bağ ise derindir. **Düzen, düzene bağlılığın ölçütünü, Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaşı onaylamak, en azından sessiz kalmak olarak koymuştur.** Ve işçiler, düzen içi mücadelelerinin, düzen içi olduğunu kanıtlayabilmek için bu noktada hassasiyet göstermektedirler.

Elbette, bu durum son derece doğaldır; çünkü işçiler kendilerinin işsiz kalmasını düzenin değil belediyenin ya da hükümetin suçu olarak görüyorlar. Sorunu tüm sınıfın değil, kendi sorunları olarak algılıyor, ezilmişliklerinin çaresini değil, işsizliklerinin çaresini arıyorlar. Bununla birlikte, bu noktada, Kürt halkının mücadelesine karşı alınan tavır, sınıfın düzene bağlılığının sembolü haline geliyor. Ve aynı zamanda tersinden, Kürt sorunu düzenin işçileri düzene bağlamak için elinde kalmış en güçlü aracı oluşturuyor. Sosyal demokrasinin iflas ettiği, RP'nin onun yerini ancak kısmen doldurabildiği, sendika bürokrasilerinin hızla teşhir olduğu, ordunun ve parlamentonun iyice yıprandığı, düzen partilerinin aynılaştığı koşullarda, düzenin meşruiyetini sağlamak için elinde kalmış en önemli kanal şovenizm olmuştur. Terörle mücedele yasası çıkarıyoruz çünkü PKK var; ekonomi iflas etti çünkü Kürtler uslu durmuyor; cezaevlerini cehenemme çevriyoruz çünkü PKK'lılar cezaevlerinde yuvalanıyor; Türkeş iyidir çünkü Kürtlerle en iyi o mücadele eder vb. vb.

Biz komünistler, tarih boyunca sürmüş kendiliğinden akışa insan bilincini egemen kılmak mücadelesi içindeyiz. Kendiliğinden

olanı silip yerine bilinci koymak kavgasındayız. Bu davada, en önemli dayanağımız olan işçi sınıfına bakışımız da bu noktadadır: Kendiliğinden olanın yerine bilinci koymak! Ekonomizmin, güncel çıkarlar için mücadelenin yerine, tüm insanlığın çıkarları için mücadeleyi koymak! Açlığının, ezilmişliğinin altında bunalan yığınları kurtuluşun yoluna çıkarmak, düzenin onların beyinlerindeki egemenliğini yıkarak onları düzenin karşısına dikmek ve düzeni yerle bir etmek.

Bu ülkede bugün düzen, işçi ve emekçileri düzene kul etmek için şovenizm üzerinden yürüyorsa, şovenizm düzenin en temel politikası olmuşsa; düzenin kitleler üzerindeki etkinliğini ortadan kaldırmak için vurulacak en stratejik nokta kendiliğinden ortaya çıkmıştır: Şovenizm. Diğer yandan, bugün düzeni en çok zorlayan, temellerinden sarsan, bütün güçlüklere rağmen devrimci dinamizmini kaybetmeyen Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin geleceği ve zaferi Türkiye işçi sınıfından gelecek desteğe bağlı iken, bu mücadelenin işçi sınıfının devrimci mücadelesine bir katkı ifade etmesi ancak bu yolla mümkün iken, düzeni yıkmak kavgası içindeki komünistler için Kürt halkının mücadelesi ile Türkiye işçi sınıfının mücadelesini birleştirmek temel amaçlardan biri değil midir? İşçi sınıfının Kürt halkının mücadelesine tam ve aktif desteği olmadan, hele alnında kirli savaşın kara lekesini taşıyan, bunun altında ezilen bir işçi sınıfı ile düzenin üzerine yürümek mümkün olacak mıdır?

"Ezen ulusun proletaryası özgür olamaz!" En başta, beyni ve bilinci özgür olamaz. Devrim işçi sınıfının özgürleşen bilinci üzerinde yükselecektir.

Bugün bu ülkede, "orta bilinçli" işçi kitleleri tepki duymasın diye, henüz zamanı değil diye şovenizmin üzerine yürümeyenler; binlerce Kürt köyü yıkılıp yakılırken, insanlık dışı olan ne varsa bütün ağırlığıyla Kürt halkının üzerine yığılırken "asgari ücretin dokuz milyon lira olması"ndan bahsedenler; düzeni yıkmanın yolunun işçi sınıfının düzen içi mücadelesinin yükselmesinden geçtiğini sananlar tarihte "komünistler" olarak değil "ekonomistler" olarak anılacaklar.

Hele, meydanları inleten "İş, ekmek, özgürlük!" sloganlarından pay çıkartıp, aynı meydanlarda "Kirli savaşa hayır! Kürdistan'a özgürlük!", "Yaşasın sosyalizm!" sloganlarının neden bir duvara çarpıp kaldığını, fakat en reformist slogan ve tavırların bu meydanlara hakim olduğunu açıklamak yerine dev aynasında "parti"nin gücünü seyre dalmış "devrimci komünistler", komünizmin ideolojik hattı ile aralarındaki dağları göremezlerse, kısa zamanda "dürüst sendikacılar"la elele "aşılmış elli küsür yıllık geleneği" hortlatacaklar!

Komünistler, şovenizme karşı mücadeleyi tarihsel sorumluluklarının bilinci ile ele almalıdırlar. Şovenizmi en kaba biçimde kullanan düzen, diğer yandan Kürt sorunu karşısında bir yıpranmışlık ve çözümsüzlük içindedir. Şovenizme karşı mücadelede kullanılabilecek malzemeler giderek artmaktadır. Artan yıpranmışlık temelinde, bu malzemeleri iyi kullanarak girişeceğimiz propaganda faaliyeti ile şovenizmin etkisini kırmak ve düzenin temel taşlarından birini daha dinamitlemek imkanı elimize geçecektir.

Yoldaşlar, şovenizme karşı militan bir mücadele örgütlemeliyiz. "Kürt halkına tam destek!" şiarımızı kitlelerin bilincinde bir gerçeklik haline getirmenin yolu buradan geçiyor.

Kahrolsun şovenizm! Yaşasın işçi sınıfının enternasyonalist kavgası!

K.ATEŞ

Devrimci Harekette Reformist Eğilim

EKSEN YAYINCILIK

Politik faaliyetin bazı sorunları

Hareketimizin, '94 yılını partileşmede atacağımız temel adımlarla fethetme görev ve sorumluluğu ile yüzyüze olduğumuz bir dönemeç olarak ilan etmesi, EKİM'in yarattığı mevziler üzerinde maddi bir zemine sahiptir. Proleter sınıf mücadelesinin partili bir mücadeleyi acil ve yakıcı kılması, bir yandan düzen cephesi ile devrim cephesi arasındaki sert ve zorlu sürecin koşulladığı bir nesnellik üzerine oturmaktadır. Öte yandan ise, hareketimizin siyasal ve örgütsel gelişim süreçlerinin döşediği zeminin kendisi de gelinen noktada partili bir safhayı koşullamaktadır. Kısacası hareketimiz ya yeni, daha ileri ve köklü mevzilerin yaratıldığı bir nitelik kazanacak, ki bu partili mücadele demektir, ya da siyasal sürecin basit bir eklemi olarak kalacaktır.

Parti ideolojik kimlik, politik önderlik düzeyi ve örgütlü militan pratiktir. Bu temel ölçülerden bakıldığında, ideolojik-siyasal çizgimizin proleter sınıfsal doğasına uygun bir siyasal pratiğin hangi aşamasındayız? Kendisini işçi sınıfı zemininde ve fabrika temeli üzerinde varetmek isteyen bir siyasal hareket olarak, bugün hangi mevzideyiz? Politika pratiğimiz, çalışma tarzımız ve devrimci siyasal yaşantımız toplam örgüt gerçekliğinde nasıl bir görünüm sunmaktadır?

Çok genel çizgilerle ifade edildiğinde, hareketimizin siyasal pratiğinin esas boyutunu bugün hala genel bir politik faaliyet, genel bir politik propaganda ve ajitasyon faaliyeti oluşturmaktadır. Örgütümüz genel siyasal propagandanın örgütlenmesinde oturmuş, etkin, yaygın ve süreklilik kazanmış bir faaliyet yapısı kazanmıştır. Yılların pratiği üzerine oturan bu faaliyetimiz sistemli olarak örgütlenmiş alanlarda genel bir politik zemin yaratmıştır. Bunun dolaylı izlenimlerini almakta, nedir ki doğrudan sonuçlarını örgütleyememekteyiz. Zira bunu olanaklı kılacak bir çalışma tarzını ve siyasal pratiği henüz gerçek kapsamıyla başarabilmiş değiliz.

Doğal olarak bu, siyasal örgüt mekanizmamızın esas olarak genel politik faaliyetin örgütlenmesinin sorun ve ihtiyaçlarına göre şekillenmiş bir yapı kazandığını ifade etmektedir. Hareketimiz işçi hareketine doğrudan ve içerden müdahalede sancılı bir geçiş süreci yaşamaktadır. Bu sürece kuşkusuz ki en zor ama yegane sağlam, köklü ve kalıcı temeli kazandıracak olan fabrika çalışmasına dayanan siyasal bir mekanizmanın yaratılması olacaktır.

Komünist sınıf örgütlenmesinin stratejik temeli **fabrika zemini** üzerinde yaratılabilir. Bu nedenledir ki fabrika çalışması hareketimizin "altı çizilmiş" bir politikasıdır. *"Sınıf yöneliminin kendini pratik olarak ortaya koyacağı alan fabrika birimidir."* Fabrika temeli üzerine oturmayan, bu temel üzerinde sistemli ve sürekli bir yoğunlaşma başaramayan bir siyasal yapının örgütsel faaliyeti ve kadro dinamikleri, sınıf dışı merkezkaç eğilimlerin baskısına maruz kalacaktır. Bugün bu olguyla somut bir sorun olarak yüzyüze olduğumuz söylenemez. Ne var ki, siyasal pratiğimizi ve örgütsel yapımızı fabrika çalışmasını temel alan bir faaliyete göre yenilemekte uzayan bir başarısızlık gösterirsek eğer, bu olgunun gelip kendisini dayatması da kaçınılmaz olacaktır.

Örgütü oturtmanın, organları sınıf hareketinin somut sürecine adapte edebilmenin, siyasal önderlik nitelikleri kazanmış bir organlaşma yaratmanın geçtiği yol fabrika çalışmasıdır. Bu çerçeveden bakıldığında, partileşmenin görev ve sorunlarını önüne koyan hareketimizin yüzyüze olduğu kritik problem şudur: Çevre çalışmasından organ çalışmasına, günün ihtiyaçlarını karşılamaya dönük dar pratikçilikten stratejik hedefleri temel alan siyasal sınıf pratiğine, genel politik-örgütsel çalışmadan somut ve özgülleşmiş alan ve fabrika çalışmasına geçmek... Kısacası oturmuş, kurumsallaşmış örgüt yapısıyla, değerleriyle, gelenekleriyle ve tüm bunların ifadesi olarak sınıf mücadelesindeki militan pratiği ile siyasal bir önderlik düzeyine ulaşmak.

* * *

Sınıfa yönelişin **içeriği** kadar önemli olan onun **yöntemi**dir. Siyasal pratiğimiz incelendiğinde şunlar saptanabilir: Propaganda-ajitasyon faaliyetimizin içeriği açısından genel bir başarıdan sözetmek olanaklıdır. Nedir ki, genel politik-propaganda ajitasyon çalışmamızın yerel örgütlerin somut, özgülleşmiş birim ve fabrika çalışmasıyla birleştirilememesi, bu çalışmayı etki ve sonuçları açısından **genel** ve **dolaylı** kılmaktadır.

Bu sorunla bağlı bir diğer olgu ise, siyasal çalışmamızın henüz büyük ölçüde işçi ve emekçi semtleri üzerinde yoğunlaşmasıdır. Fabrikaya dönük çalışma ise "güç" sorununa bağlı olarak an-

cak yer yer örgütlenebilmektedir. Dolayısıyla düzensiz, kesintili olmaktadır. İşçi ve emekçilerin yoğun olarak oturdukları semtlere dönük bir siyasal faaliyetin gerekliliği kuşkusuz tartışma konusu değildir. Ancak henüz fabrika temeline oturmamış, kendisini burada vareden ve üreten bir yapı kazanmamış bir komünist siyasal sınıf örgütü açısından **semt yoğunluklu bir siyasal faaliyet şekilsiz, kendiliğinden, popülist bir tarza götürür.**

Öte yandan genel politik çalışmanın etkilerini ve sonuçlarını doğrudan gözlemlemek ve anında toparlamak hiçbir zaman bütünüyle mümkün olmayacaktır. Gerçekte de bu çalışma toplam sonuçlarını orta vadede üretir. Bu bakımdan hiç bir zaman boşa gitmez. Ancak, partileşmenin görev ve sorunlarını ele alan bir hareket olarak, sorunu başka bir halkasından ele almak durumundayız.

EKİM bugün henüz sınıf içinde ve fabrikalarda sağlam temeller, güçlü örgüt çekirdekleri yaratabilmiş değildir. Genel bir politik faaliyet genel bir politik etki yaratır ve örgütsel çalışmaya bir zemin döşer. Partinin örgütlenmesinin tek yolu bu zemin üzerinde **somut sınıf ve fabrika çalışmasıdır.** Bu zeminde alınacak mesafedir.

Sınıf çalışması sorunu özünde bir yoğunlaşma sorunudur. Siyasal önderlik pratiği ancak üstün bir disiplin ve yoğunlaşma ile başarılabilir. Bu herşeyden önce sınıf devrimcisi kadronun ve siyasallaşmış örgüt organının günlük yaşamının sınıf hareketinin ve fabrika atmosferinin içinde ne ölçüde örgütlendiği ile bağlantılıdır. Siyasal gelişmelerin ve sınıf hareketinin dinamik atmosferinin ne ölçüde solunduğu ve nabzın ne ölçüde algılandığıyla ilgilidir. Siyasal gelişmelerin ve fabrika atmosferinin üzerinde yoğunlaşma sorununun bir yönü pratikse, diğer yönü de düşünsel bir yoğunlaşmadır. Pratik bir kanaldan yoksun düşünsel-politik yoğunlaşma genel ve dışsal kalacaktır. Öte yandan düşünsel bir kuşatıcılık ile birleşemeyen bir pratik kaçınılmaz olarak günübirlik, gelişmelere eklemlenmeye mahkum olacaktır. Organlar ve kadrolar gerçekliğimizde her iki olgunun payından sözedilebilse de, düşünsel-siyasal yoğunlaşma sorunu daha temel ve yakıcı olmaktadır. Genel politik/pratik faaliyetin örgütlenmesi ve mevcut ilişki ağıyla rutin bir siyasal pratik kesin bir tarzda aşılmalıdır. Zira böylesi bir faaliyet yapısı ve çalışma tarzıyla siyasal yaşama nüfuz etme, onun bir parçası haline gelme probleminde köklü bir mesafe alınamayacağı kesindir.

Siyasal gelişmelere müdahale ve kitle hareketine önderlik, somut ve pratik bir sorundur. Ve hareketimizin (organların ve kadroların) yakıcı bir sorunu olarak orta yerde durmaktadır. Kuşkusuz ki tüm siyasal gelişmeleri ve kitle eylemliliklerini kucaklama, onları yönetme ve yönlendirme, belli ölçülerde her dönem yüzyüze kalacağımız bir problem olacaktır. Ne var ki hareketimizin bugün yüzyüze olduğu halka, kitle eylemliliklerini ve gelişmeleri yönetmek değil, bu esas üzerindeki müdahale çabamızın düzeyi, kapsamı ve içeriğidir. Organlar ve kadrolar böylesi bir yönelişin ne ölçüde içindedirler, görev ve sorunları üzerinde ne ölçüde bir yoğunlaşma sözkonusudur? Problemin bugün için yakıcı bir tarzda öne çıkan boyutu budur.

Sınıf içinde kitle faaliyetinin ve örgütlenmesinin geliştirilmesine ve derinleştirilmesine hizmet eden bir fabrika çalışması, bunu olanaklı kılan bir çalışma tarzının üzerinde yükselebilir. Politik bir önderlik ve örgütçülük düzeyi kazanmak planlı, disiplinli ve kollektif bir yoğunlaşma ile başarılabilinir. Bu ise, herşeyden önce sistematik, ama kesinkes dinamik bir iç iletişim mekanizmasını şart koşar. Bugün örgütümüzde rapor mekanizmasının oturduğundan sözetmek olanaksızdır. Mevcut işleyişi ise pratik faaliyet, genel gelişmeler ve ilişki ağıyla çerçeveli kaba bir bilgi dökümüyle sınırlıdır. Rapor ağının oturmamışlığınm izahını faaliyetimizin genel karakterinde aramalıyız. Sorun "teknik" bir işleyiş sorunu değildir. Sistemli ve dinamik bir iletişim mekanizmasının örülmesi, sınıf çalışmasının sistemli ve dinamik karakteriyle doğrudan ilgilidir. İkincisinde köklü bir mesafe alınamadığı yerde, birincisi ya aksayacak ya da "teknik" bir mahiyet kazanacaktır. Dinamik bir rapor mekanizmasının oturtulamadığı bir yerde ne isabetli bir müdahale planı oluşturulabilir, ne de kollektif bir yoğunlaşmanın önkoşulu olan politik merkezileşme yaratılabilir. Dolayısıyla kollektif bir organ yaşamın dönüştürücü ve uyumlu politik birliği de kurulamaz.

Kollektif bir yoğunlaşmanın temel halkalarından ilki kendi görev ve sorumluluklarında yoğunlaşma ve inisiyatif ile hareket etme ise, diğer halkası da organ (örgüt) kollektivitesini kurmaktır. Bu bakımdan partileşme sürecinin sorunları organlaşma ve kadrolaşma sorunuyla içiçedir. Organlar ancak somut işbölümü ve pratik müdahale planlarına sahip olduklarında sonuç alıcı ve denetleyici bir çalışma tarzı örgütleyebilirler. Bu herşeyden önce görev ve sorumlulukların somutlanması, bunun üzerinde planlanan kollektif bir işbölümü demektir.

Kollektif işbölümü bir yandan görev ve sorumluluklar üzerinde yoğunlaşmayı ve etkin bir inisiyatif

alanını ifade eder, diğer yandan ise somut bir denetimi. Görev alanları üzerinde somut sorumlulukların tayin edilmesi kollektif bir denetim ile birleşmiyorsa, kollektif örgüt yaşamı ciddi olarak aksamaya devam edecektir. Zira bireysel inisiyatif ve yoğunlaşma örgütlü-kollektif bir faaliyet ve yoğunlaşma içinde gerçek gücünü, boyutlarını ve sınırlarını bulabilir, zorlayabilir. Aksi bir inisiyatif ve yoğunlaşmanın üreteceği sonuç federalizm olacaktır.

Federalizm organın çalışma tarzındaki ve devrimci iç yaşamındaki bozukluğun bir ifadesidir. Federalizmi üreten nedenler doğru saptanıp yokedilemediğinde federalizmin bozucu, paralize edici yapısının kendisini örgüte dayatması ve giderek bir "tarz"a dönüştürmesi kaçınılmazdır. Federalizmin en temel panzehiri faaliyetin sorunları ile faaliyet alanındaki gelişmeler üzerinde politik bir merkezileşmenin sağlanmasıdır. Bunun yolu ise etkin, dinamik bir denetim mekanizmasından geçmektedir.

Faaliyetin sorunları üzerinde kollektif bir müdahale planı oluşturulduktan, görev ve sorumluluklar somutlandıktan ve işbölümü yapıldıktan sonra artık belirleyici olan devrimci inisiyatif alanıdır. Kendi görev ve sorumluluklarına nüfuz edemeyen bir devrimci tipi iki durumu anlatmaktadır. Ya görevlerinin altında ezilmektedir, üstlenmiş olduğu sorumluluklara henüz hazır değildir. Ki, bu durumda yapılması gereken mevcut düzeyi gözeten bir görevlendirme olmalıdır. Ya da görev anlayışı ve sorumluluk bilinci aşınmıştır, devrimci kimlikte bir yabancılaşma yaşanmaktadır. Böylesi bir durumda yapılması gereken ise derhal bir örgütsel müdahaledir, denetim (disiplin) mekanizmasını harekete geçirerek yaptırım uygulamaktır. Denetime ve yenilenmeye ayak direnildiği yerde ise, bozucu öğelerden tereddütsüz bir arınmadır.

* * *

Partileşmenin pratik sürecine yöneldiğimiz bir evrede tüm görev ve sorumluluklar somut bir kritere tabi tutulmalıdır. Yürütülen faaliyet komünist siyasal pratiğin terazisine vurulmalıdır. Başarının ölçütü atılan somut adımlar, somut gelişmeler olmalıdır.

* Sınıf ilişkileri, kitle bağları alanında atılan adımlar nelerdir? Kurulan yeni ilişkiler bilinçli ve hedefli bir yönelişin ürünü müdür? Yoksa tesadüfi, kendiliğinden bir olanak olarak mı doğmuştur? Gazetenin doğrudan dağıtımı ne düzeydedir? Yaratılan yeni gazete ilişkileri hedefli ve sistematik bir yönelişin ürünü müdür, yoksa kendiliğinden bir çabanın ifadesi mi? İlişkinin sürekliliği sağlanabiliyor mu? İlişki dinamik bir seyre dönüştürülebilmiş midir?

* Kadroların çalışma alanına politik ve örgütsel hakimiyet düzeyi nedir? Kendi alanına ve ilişkilerine ne ölçüde vakıftır? Alanına dönük pratik müdahale planı var mıdır? Organın tüm süreçlerine, toplam sorun, ihtiyaç ve gelişmelerine gerçek bir hakimiyetten sözedilebiliyor mu? Yoksa kendi dışına ilgisiz, edilgen bir yaklaşım mı sözkonusudur?

* Organ toplantıları bir ön hazırlığın, düşünsel bir yoğunlaşmanın üzerinde mi gerçekleşmektedir, yoksa sorumlu yoldaşın ya da sekreterin hazırlığı ile mi yetinilmektedir?

İçinde bulunduğumuz şu dönemde organ ve kadroların yukardaki sorular üzerinde kendilerini sorgulamaları ve aşmaları şarttır.

* * *

Yeni dönemde fabrika çalışmamızı yeni düzeyde ele alınması, değerlendirilmesi ve planlanması özel bir önem taşımalıdır. Çok genel hatlarıyla: Fabrikanın tüm teknik, coğrafi, sendikal, siyasi ve örgütsel verilerinin ışığında pratik bir müdahale planı belirlenmelidir. Fabrikaya dönük somut ve özgül bir faaliyetin ilk esasları saptanmalı ve bu doğrultudaki hazırlıklar hızla tamamlanarak örgütlenmelidir. İleri ve öncü işçilere ve fabrika taban örgütlülüklerine yönelişe özel ağırlık verilmeli ve buna ilişkin somut yöntem belirlenmelidir. Fabrika komiteleri ya da çekirdek işçi örgütlülüklerine ulaşmak, kesin bir görev olarak ele alınmalıdır. Ulaşılan ilişkilerin seyrine bilinçli ve sonuç alıcı bir şekilde yön verilmeli, ilişkiler belirsiz, bulanık bir tarzdan kurtarılmalıdır.

Özetlersek; yeni dönemde çalışmamızın üzerinde yükseleceği temel ve dolaysız başarının ölçütleri şu hususlar olacaktır:

* Öncelikli hedefler üzerinde yoğunlaşmış ve derinleşmiş bir fabrika çalışması

* Yöneldiğimiz hedeflerde yaratılan ilişki ağları, örgüt çevreleri ve birimleri

* Seçilmiş, öncelikli hedeflerde geliştirilen gazete ağı; doğrudan dağıtım oranı ve daha da önemlisi gazetemizin ulaştığı unsurlar üzerinde sistematik bir denetim

* Her birimin ve her kadronun bir örgüt gibi hareket ettiği bir siyasal önderlik pratiği

* Hareketin genel süreçlerine, görev ve sorunlarına duyarlılık ve katkı.

Partili mücadele evresini başlatmak bir bütün olarak EKİM'in, ama onunla kopmaz bağı içerisinde tek tek Ekimcilerin olağanüstü çaba, irade ve gücüne bağlı olacaktır. Partinin kızıl bayrağını kapitalizmin kalbine dikmek için ileri!

A. CENGİZ

İllegalite kurallarına uyulmazsa?

Bin yılların sömürü ve baskı mirası üzerinde yükselmiş, her yönü ile mükemmel örgütlenmiş, çok değişik biçimlerde kurumsallaşmış bir düzene kafa tutmak, onu bütün sonuçlarıyla birlikte yıkmak, kuşkusuz ki sadece ezilen sınıf olmak ve haklı olmakla mümkün değildir. Bu haklılık ve sınıf kini, kurulu sömürücü düzene karşı, ondan yüz kat daha mükemmel, ilkeli, illegal, kurallarda tavizsiz, çelikten bir sınıf disiplini esaslarına dayalı bir öncü örgütlenmeye dayanmadıkça, sadece tarihi bir gerçeklik olarak kalacaktır. Bu tarihsel gerçeklik ve çelişkileri ezilen sınıf lehine ve Marksizm kıla-vuzluğunda çözmenin öncülük sorumluluğu komü-nistlerin omuzlarındadır. Komünist olmanın kıstas-larından biri de bu sorumluluğu hisseden, tüm yaşa-mını bu çelişkinin çözümüne adayan, ilkeli, kurallı, disiplinli bir mücadele yürütmektir. Burjuva sınıf egemenliği işçi sınıfının emeğinin sömürüsü üzerinde yükselir. Burjuvazi bu egemenliği güvence altına almak için de, tüm kurumlaşmasını buna göre düzenlemiştir. Ordu, polis, istihbarat örgütleri, mahkemler vb. vb., bütün bunlar sermayenin elinde, ezilen sınıfı sistematik bir baskı altında tutmak, devrimci örgütlenmeleri dağıtarak gelişmesini önlemek amacına dönük "güvenlik" kurumlarıdır. Bu örgütler sınıf mücadelesinin her aşamasına uygun biçimlerde kurumlaşır, ona denk düşen yöntemler seçerler.

Sınıf içerisinde örgütlenme çabasında olan devrimcilerin politika ve örgütlenme faaliyetindeki zaafları, her zaman burjuvazinin başarısını besleyen kaynaklar olmuştur. Ya düzene ve dönemin sınıf çelişkilerine denk düşecek bir çizgi saptanamamıştır. Ya da (özellikle bizim gerçekliğimizde bu böyledir) saptanan doğru çizgi doğrultusunda örgütlenme ve politik faaliyet yürütmekte yetersizlikler yaşanmış, bireylerin disiplinsiz davranışı mücadeleyi yer yer kesintiye uğratmıştır.

Şu kuralı komünistler genel olarak bilirler: "Siyasal çizgi ortaya konulduktan sonra onun başarısını veya başarısızlığını kadrolar belirler." Kadro kendini sürekli yenileyerek ortaya konulmuş çizginin ihtiyaçlarına cevap vermek, hareketin sorunlarına, politikasına hakim olmak zorundadır. Günlük örgütlenme faaliyeti içerisinde burjuvazinin nasıl kurumlaştığını, hangi yöntemlerle çalıştığını tesbit ederek ona karşı hareketin ilke ve disiplinine, illegalite kurallarına mutlak uymak, günlük gelişmeler üzerine politika üretmek, mücadelede kararlılık ve atılganlık göstermek, düşman saldırılarına karşı uyanık ve kıvrak olmak zorundadır. Bunlardan birine uyulmadığında başarısızlık, sık sık düşmandan darbe yemek kaçınılmaz olacaktır. Çünkü düşmanın yakalayacağı en ufak ipucu onu büyük sonuçlara götürebilir. Bu da hareketin ve dolaysız olarak işçi sınıfının çıkarlarının, kadronun zaaflarına kurban gitmesi olacaktır. Hiçbir gerçek komünist böyle bir hakkı kendinde göremez.

Her birey önce kendi zaaflarıyla savaşmayı öğrenmeli. Çünkü o zaaflar düzenin elindeki en güçlü silahtır. Örgütsel yaşamın ilke ve kurallarını biliyoruz, fakat onları uygulamada kararlı davranamıyoruz. Çünkü kendi zaaflarımıza yeniliyoruz. Hareketin genelgelerindeki direktiflere çok doğrudur deriz, ama ekleriz: "Şu özgül koşullarınız var bir defa çiğnemekle bir şey olmaz". İllegal yaşamın ve kuralların önemini iyi biliriz, uyulmasını isteriz, ama çoğu kere kendimiz uymayız. Hatta gerekçe göstererek kendimizi mazur bile gösteririz. Örneğin illegal mücadele içinde olan bir devrimcinin yazılı adres, not, telefon numaralarını taşımasının ilkesel bir yanlış olduğunu biliriz. Hele hele bu devrimci illegal yaşıyorsa bu bir örgüt suçudur. Çünkü rastlantı bir yakalanınada bile kendi konumunu, örgütsel ilişkilerini ve kimliğini ortaya çıkaracak belgeleri beraberinde taşıyor demektir. Bunu da biliriz, ama yine de yaparız. Sözde gerekçemiz ise örneğin "aklımda tutamıyorum unutuyorum" olabiliyor. Oysa bu çok ciddiyetsiz bir gerekçedir. Sadece beynini fazla zorlamak istemediğindendir. Ya da kendini böyle şartlandırdığından beynin de fonksiyonlarını yerine getirmekte gitgide tembelleştirmiştir. Ya da örneğin randevular konusundaki ihtiyat ve titizliği ek bir yük olarak algılar uymayız. Randevulara döküman ve materyallerle gideriz. Bu da *Ekim*'in sayfalarına yansıyan ama bizim bilince çıkarmakta zaaflarımıza yenildiğimiz "esas önemli olan dışardaki çözülmeye karşı direnmektir"in ta kendisidir. Çünkü bu kişinin kişiliğinde bir zayıflıktır, faturasını ise örgüt öder.

"Wienand Marksizm konusunda çok bilgili ve politik deneyimi yüksek bir yoldaştı. Yalnız kısa

süre önce konspiratif (gizlilik) deneyiminin hemen hemen yok olduğunu gördüm. (...) Örneğin bir buluşmada istemeyerek de olsa, ona, buluşmaları not almaması, hele hele buluştuğu kimsenin görevini kesinlikle yazmaması gerektiğini hatırlatmak zorunda kaldım. Konspriasyon nedeni ile bu tür yazılar (notlar) yazmak yasaktı. (...) Benim tavsiyeme uymadı ve kısa süre sonra bunun ağır sonuçlarını gördük. Wienand yüksek tekniker Wilhelm Knapp'la buluşması sırasında 7 Ağustos 1935'de yakalandı. Gestapo onun elindeki notlara dayanarak oldukça kolay biçimde darbeyi hedefe vurdu. (...) 10 Ağustos'ta 5 yoldaşın en sonuncusu olarak Gestapo beni de yakaladı. (Ernest Hanke, *Yer Altı Yaşamında Anılar*, s. 68-69)

Anılar'ın bütünlüğü içerisinde görülüyor ki Wienand uyarılara doğrudur demiş, ama illegalitenin kurallarına da uymamış. "Ben unuturum, aklımda tutamam" gerekçesiyle randevularını, gün, yer ve saatini, buluşacağı kişinin kod adını ve görevini not alıyor. Yakalanınca da polis ele geçirdiği notlara dayanarak operasyonlar düzenliyor. Bir çok örgüt birimine ulaşabiliyor. Ve yine o notlar Wienand'ın işkencede çözülmesinde bir etken oluyor. Polis Wienand'ı alıp tek tek randevuları dolaştırarak yoldaşlarının yakalanmasında aktif rol oynuyor.

"Wienand'ın durduğu yer (polisin getirdiği randevu yeri) kurnazca seçilmişti. Gestapocular kilisenin etrafındaki çalıların arasında gizlenmişlerdi. Orada onları göremezdim. Ne olup bittiğini anlamaya vakit kalmadan sırtımda iki tabanca namlusu hissettim. Ellerimi geriye kıvırdılar. 'Seni Berlin teknikçisi, seni nihayet seni yakaladık!' dedi bir Gestapo ajanı. Daha sonra öğrendiğime göre, Wienand, buluşmaları kaydettiği kağıtta yalnızca buluşma yeri ve zamanını değil, benim görevimi de belirtmiş." (agy, s. 69)

Burada görüldüğü gibi Wienand aslında yakalanmadan önce çözülmüştür. Düşmanın faydalanacağı ve örgüte darbe vurabileceği bilgileri her ne gerekçe ile olursa olsun yazılı olarak üzerinde taşıdığı için, aslında bir tür çözülmeyi kabullenmiştir. Ancak yine görülüyor ki Wienand'a gizlilik kurallarını hatırlatan, uymasını salık veren Hanke de liberal zaaflar taşı-maktadır. "Kuşkusuz tutuklanmamda baş sorumluluk Wienand Kaasch yoldaşta idi. Ama suçun bir kısmını kendim üstlenmek zorundayım. Çünkü, buluşmada konspirasyon kurallarım çiğnedim. Saat 13'de yapılması gereken buluşmaya 10 dakika geç gelerek affedilmez bir hata işledim." "Buluşacak kişi başka biri olsaydı buluşma yerine hiç gitmezdim bile. Çünkü başka bir yoldaş olsaydı, aramızda adet olduğu gibi, kesinlikle 1 dakikadan fazla beklemezdi. Ama, Wienand'ın konspirasyondaki deneyimsizliğini göz önünde tuttum."(agy, s. 69-70)

Bir komünistin görevi sadece örgüt disiplinine ve illegaliteye uymak değil, aynı zamanda bunları bilince çıkarıp uygulamak ve uygulatmaktır. Bu da karşılıklı denetimi gerektirir. Kişinin kendi zaaflarını teorileştirmesi, örgüt disiplin ve kurallarına uymaması, ağır bedeller ödenerek yaratılmış olan örgüte darbeler vurmaya yolaçar ve onu dağılmaya kadar götürür. En azından bir bölgeyi ya da ili belli bir süre işlevsiz hale getirir. Silahla yakalanırsın, afiş ve bildiri ile yakalanırsın (ki bu herşeye rağmen olabilir); ama direnirsen, düşman onları kullanarak örgütüne ulaşamaz. Fakat telefon numaraları, adres vb. şeylerle yakalandığında, direnseni de, sen düşmana zaten yeterince bilgi vermiş olursun. Düşman onları kullanarak belli yerlere ulaşacakve zincirleme operasyon geliştirecektir. En iyi ihtimalle telefon ve adresleri kendi yönteminle şifrelediğini düşünürsek ve tüm işkencelere rağmen şifreyi polise vermediysen, değişen ne olacak? Özünde hiçbir şey! Sadece yaptığın hatanın çok küçük bir yönünü gidermiş, işkencede direnme görevini yerine getirmiş olursun. Sonucu değiştiremezsin. Bir: burjuvazi bu konuda uzmanlaşmıştır, şifreleri çözebilir İki: en azından sen soruna böyle bakmak zorunda kalacaksın. O telefon ve adreslerdeki ilişkilerle ve onların ilişkileriyle uzun bir süre ilişkiyi koparmak zorundasın. Bu örgütün güvenliği için gereklidir. En büyük çözülme de (ister işkencede konuşarak, isterse illegalite ve disipline uymamanın sonucu polisin örgüte ulaşacağı yazılı belgeleri yakalatarak olsun) budur. Bir örgütün faaliyetini ve ilişkilerini sekteye uğratmaya, yoldaşlarının hareket kabiliyetini sınırlamaya neden olmaktır. Bunu bilince çıkarmak gerekir.

"Hiç birşey söylemiyorum, siz düşmanımsınız size verecek ifadem yok" dersin, işin içinden ölü ya da sağ çıkarsın. Kafan da gönlün de rahat olur. Ama diğer yönü ile işkencede direnseni de kafan karmaşalarla doludur. Her an "acaba şifreleri çözdüler mi, kimlere ulaşabildiler, şimdi kimi getirecekler" stresi altındasın. Böyle durumlar da insanın daha çok yıpranmasına ve hatta bazı zaaflar göstermesine yolaçan faktörler olabilir. Demek ki işkencedeki çözülmeler belli durumlarda aslında dışardan başlayan çözülmenin somut bir biçimidir.

TEKOŞİN

Yozlaşma üzerine

Toplumsal yaşamdaki yozlaşmanın en belirgin göstergeleri, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı ile intihar ve suç olaylarındaki artıştır. Yozlaşma, son aşamasında yıkım doğurmaktadır. Yozlaşma ve yıkım, kendini tüm yönleriyle ortaya koyduktan sonradır ki, yozlaşmaya karşı mücadele geliş-mektedir. Ama ne yazıktır ki, tarih aynı zamanda, büyük erdemlerin büyük ihanetlere dönüşümünün de tarihidir; yozlaşmaya karşı mücadele, bu aynı yozlaşmayı yaşayabiliyor. Bilinçli çabalar bilinçsizlik üretebiliyor. Yozlaşmaya isyan, esas hedefe yönelemiyebiliyor.

Kapitalist düzenin ekonomik, politik, toplumsal işleyişini inceleyen komünistler, yozlaşmanın doğrudan doğruya bu düzenin ürünü olduğunu ortaya koymuşlardır. Karşıtlığı doğru yöne, doğru bir biçimde koymakla, yaşamı kurtarma mücadelesini somut hedefler düzeyinde ifade etmiş, yaşamın tüm alanlarında dönüştürücülük görevini netleştirmiş ve yüklenmişlerdir.

Madde ve hareket, belirli bir niceliksel gelişme düzeyinden öteye geçebilmek için niteliksel değişimi sağlamak durumundadır. Bu geçiş zorlanma, bunalım sürecidir. Aşılamaz ise geri düşülür, çünkü hiçbir şey durağan değildir. Toplumsal gelişme de böylesi bir zorlanma noktasını aşamadığı sürece yozlaşacak ve yıkıma doğru yol alacaktır.

Kapitalizmin temel çelişkisi olan üretimin toplumsal niteliği ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki çelişki, düzen içinde çözülemezliği nedeniyle toplumsal yaşamı yozlaştırmakta, yıkıma ve barbalığa sürüklemektedir. Bunun görünümü, özneleşen para ve çıkar ilişkisi karşısında insanın ve ilişkilerinin nesneleşmesi/metalaşması olgusudur.

İnsanın doğaya karşı yaşama savaşımının karakterini, emeğin üretkenliğinin belirli bir tarihsel dönemdeki belirli bir düzeyinin koşulladığı toplumsal varoluş biçimi belirler. Başta beslenme ve barınma olmak üzere basitten karmaşığa doğru gelişen mevzilerden her biri, bir öncekinin aşılmasıyla gündeme gelir. Bugün emeğin üretkenliği, toplumun madde gereksinimini karşılayabilecek düzeydedir ve toplumun düşünsel gereksinimleri aşamasına geçilmiştir. Ancak bu, toplumun maddi gereksinimlerinin karşılandığı anlamına gelmediği gibi, tam da bu nedenle, düşünsel gelişimin toplumsal engellerinden kurtulunması demek değildir. Bunun sağlayacak olan komünist toplumdur.

İşte maddi üretimin bu yüksek gelişme düzeyi, kapitalist yapıyı kendi gereksinimleri doğrultusunda zorlamakta, bu çerçeveyi aşamadığı ölçüde, toplumsal yaşamda yozlaşmaya neden olmaktadır. Şöyle ki, toplum, temel gereksinimlerini dahi karşılayamayanlar ile bundan çok çok fazlasını elinde tutanlar olmak üzere kutuplaşmaktadır. Bunun sonucu olarak, maddi yaşamın üretimi sürecinde yer alarak üretimin toplumsallaşması (kollektifleşmesi) şeklindeki alt yapıyla uyumlu olarak yaşayanlar, yoğunlaşan sömürü ve baskı altında düşünsel gelişimin ön koşullarından az-çok uzak kalmaktadırlar. Bu önkoşullardan çok öteye geçmiş olanlar ise, maddi üretimde yer almadıkları ölçüde toplumsallıktan -kollektiviteden- uzağa düşerek yozluğu üretmektedirler. Bu durum topluma egemen olmakta, her seferinde daha da yozlaşarak kendini sürekli yeniden üretmektedir. Süreci tersine çevirmek, bu nesnel koşulları, iktisadi yapıyı değiştirmeyi gerektirse de, bundan daha zor bir mücadele alanı olarak kapitalist bilinç ve bunun ürettiği duygular, alışkanlıklar ve önyargılarla mücadele etmeksizin başarı sağlanamaz. Kapitalist bilince karşı mücadele, bilincin diyalektiğini kavramakla mümkündür.

Düşünce, maddi yaşamın ürettiği en üst hareket biçimi olarak ortaya çıkışıyla birlikte, hayvansal içgüdülerin içtepiye dönüşmesine yolaçmış, içtepilerin düşünceye etkisi bu düzlemde duygu olarak ortaya çıkmıştır. İçtepinin baskısı sonucu oluşan duygu, davranışın itici gücüdür, yönelimi de bilinç belirler. Bilincin zayıflığı durumunda, gerçekleştirilen davranış, duyguların geliştiği koşullarla sınırlı olur ve kendiliğinden bilinci bu şekilde daraltır. Bilincin gelişmişliği ise duyguları, yaşamı anlama aracı olarak kullanır.

Yaşamı dönüştürme çabası, yaşamın mevcut durumundan duyulan hoşnutsuzluğun itici etkisiyle ortaya çıkar. Bu ise yaşamın mevcut durumunun bilinçteki yansımasıyla ilgilidir. Bireycilik bilince egemen olduğu sürece, hoşnutsuzluk dar bir çerçevede ortaya çıkar ve yozlaşmayı üretir. Korkular, sevinçler vs. duygular birey üzerinden ortaya çıkar, davranış bununla sınırlı kalır. Kapitalizmin bu bireyci bilinci yozlaşmanın öznel faktörüdür, insanların kendi küçük dünyalarını yıkmadan, yaşamı toplumsal çerçevede üretemeyiz. Bu küçük dünyaları yıkmak da duyguların alışkanlıkların yaşamdaki rolünü bilince çıkarmakla mümkündür.

B. SEL

Ruanda'nın katliamının sorumluları emperyalist haydutlardır

"Etnik çatışma" değil

Emperyalistler kendi emellerini -uşaklıkta kendilerine sonuna kadar sadık yerel bir hükümet kurmak- gizleyebilmek amacıyla, Ruanda'da gerçekleştirilen soykırımı bir "kabile çatışması" veya "etnik çatışma" olarak lanse ediyorlar.

Hutu ve Tutsi halkları asırlardır görece bir barış içinde, Ruanda ve Burundi topraklarda yaşadılar. Almanlar ve bilhassa Belçika sömürgecileri halkların arasına nifak tohumları ektiler ve mevcut çelişkileri derinleştirdiler.

1962'deki biçimsel bağımsızlıktan bugüne kadar, sözde Hutu halkını temsil eden baskıcı bir hükümet emperyalistler tarafından ayakta tutuldu. 1973'de Habyarimana bir darbe aracılığıyla devlet başkanı oldu. Onun satılmış hükümeti yoğun bir baskı uygulayarak, Tutsi ve Hutu halkları arasına kin tohumları ekerek ayakta kaldı. 1979'da halkın bütün kesimleri tarafından oluşturulan Ruanda Yurtsever Cephesi (RPF) kuruldu ve 1990'da baskıcı rejime karşı silahlı mücadeleye başladı. RPF'in başarısını engellemek, ancak eski sömürgeci güçlerin askeri müdahalesiyle mümkün oldu. Belçika 600 asker, Fransa ise 500 paraşütçüyü bu ülkeye gönderdi. Fransa'nın desteğiyle Ruanda ordusundaki asker sayısı 5 binden 40 bine yükseltildi. Ancak 1993 yılının ilkbaharında Fransız askerleri RPF'in yürüyüşünü durdurabildi. Hükümet büyüyen muhalefetten dolayı, 4 Ağustos 1993'de, Arusha'da (Tanzanya) bir "barış" anlaşması imzalamak zorunda kaldı. Habyarimana'nın partisinin egemenliğine son verildi ve RPF'nin askeri gücünün Ruanda ordusuna katılması kararlaştırıldı. Fransa kendi askerlerini Ruanda'dan geri çekecekti.

Ölüm mangaları Fransa'da eğitildi

Ancak emperyalistler gelişmelerden hoşnut değildi. Yapılan anlaşma Ruanda'daki nüfuzlarından ödün vermek anlamına geliyordu. Ayrıca hükümet kendi egemenliğinin tehlikeye gireceğini düşünüyordu. Bütün bunlar "barış" anlaşmanın sabote edilmesine yetti. Rejim radyo aracılığıyla olası bir soykırımı meşrulaştırmaya çalıştı. Bir panik ve histeri ortamı yarattı. Daha sonra radyo Tutsilerin öldürülmesi için çağrı yaptı. Rejim daha 1993 başlarında bazı katliamları organize etti. Ayrıca bütün belediyelerde sivil milisler oluşturuldu.

6 Nisan 1994'de, Habyarimana'nın bindiği uçak bir roket aracılığıyla düşürüldüğünde, ordu, rejimin bekçisi devlet başkanının alayı ve Hutu milisler, planlanan katliamları sistematik bir şekilde gerçekleştirdiler.

Bu katliamlar emperyalizmin çıkarlarına hizmet ediyordu. Belçika ve daha büyük oranlarda Fransa'nın desteği ve silahları olmadan soykırımın gerçekleşmesi olanaksızdı. Ordu ve katliamcı birlikler, Fransız askeri danışmanları tarafından eğitildiler. Katliamcı alayların başındaki subaylar Fransız akademileri tarafından yetiştirildi. Fransa kasaplarını daha bir kaç hafta öncesine kadar silahlandırıyordu.

Fransa ve Belçika 10 Nisan'dan itibaren hızlı bir askeri operasyonla özellikle Fransalı, Belçikalı ve yabancıları yurtdışına çıkardılar. Bu operasyonun amacı soykırımı durdurmak değildi. Çünkü emperyalistlerin kendi amaçları vardır ve ileriye bakarlar. Bunu burjuva Fransız sosyolog ve afrikanolog A. Guichaoua şu sözcüklerle dile getiriyor: "İlk anda Kigali'den yurtdışına çıkarılanlar arasında askeri liderler de var; bunlar ... sonraki barış sürecinde rol oynayacaklardır. Bu insanlar son iki ayda ellerini kirletmediler". Nitekim bugün, RPF ülkeyi ele geçirdikten sonra ve koalisyon hükümeti kurarken, Fransa piyonlarını öne çıkarıyor.

Emperyalistler soykırımı

etnik kavga olarak yansıtarak, kendilerini aklamaya çalışıyorlar. Onlar bir taraftan duruma hakim olmaya çalışırlarken, öte yandan büyük bir ikiyüzlülükle halkın kurtarıcıları rolüne giriyorlar.

Fransız emperyalizmi, 4 Temmuz'da, RPF'in yürüyüşünün durdurulması için bütün araçların kullanılabileceğini ilan ederek maskesinin düşmesini kolaylaştırdı. Fransız işgal ordusu tek bir katil yakalamadı veya silahsızlandırmadı. Tersine Fransız işgal kuvvetlerinin kontrolü altındaki bölgelerde Ruanda ordusu faaliyetlerini sürdürebiliyor. "Güvenlik Bölgesi" oluşturulması, sadece emperyalizmin uşağı katillerin RPF'ye karşı korunması amacını taşıyor.

Ne var ki halkların gözü bağlı değil. Somali'deki "insancıl yardım" tam bir iflasla sonuçlandı. Fransız emperyalizminin kullandığı maske onun gerçek yüzünü gizlemeyi başaramadı. Bin rahibin kurtarılması için düzenlenen operasyonlar durumu değiştiremedi. Senegal ve Zaire dışında hiç bir Afrikalı ülke emperyalist işgal gücüne asker göndermek istemedi.

Güney Afrika'da işçi eylemliliği

27 Nisan seçimlerinden ve Mandela'nın devlet başkanlığına getirilmesinden bu yana Güney Afrika'da ilk kez işçi sınıfından hareketlilik işaretleri gelmeye başladı.

13 Temmuz günü Pick and Pay mağaza grubunun değişik işyerlerinde 15 bin işçinin başlattığı grev Mandela'nın tehdit ve şantajlanna rağmen devam ediyor. Pick and Pay emekçilerinin iki kez polisle çatışmaya girmeleri üzerine Pretoria'da bir konuşma yapan Mandela, "yatırımcılan korkutacak şiddet eylemlerinin affedilemeyeceğini" açıkladı.

Mandela yatırımcılann korkutulmasından korka dursun, gözlemciler Pick and Pay grevinin sadece bir başlangıç olduğunu, değişik sektörlerde benzer eğilimlerin ağırlık kazanmaya başladığını belirtiyorlar.

Nitekim 21 Temmuz günü metal işçileri sendikası NUMSA'nın çağnsı üzerine onbinlerce işçi Johannesburg sokaklannda bir yürüyüş düzenleyerek ücret artışı talep ettiler. Aynı gün Pretoria'daki Spoornet demir yollan emekçileri ücretlerine zam yapılmaması nedeniyle greve başladılar.

Diğer taraftan ünlü çokuluslu De Beers işletmesinde durumun gergin olduğu bildiriliyor. Uzun süredir ücret zammı konusunda maden işçileri sendikası NUM'un De Beers yönetimi ile sürdürdüğü görüşmeler sonuç alınamadığından kesildi.

Yaygınlık kazanan bu işçi hareketliliği, 27 Nisan seçimlerinde ittifak oluşturan ANC, sendikalar konfederasyonu COSATU ve revizyonist Komünist Partisi arasındaki ilişkilerin bozulma sürecine girdiğini ortaya koyuyor.

Kolombiya'da gerilla saldırısı

Kolombiya ordusu 20 Temmuz gününden bu yana tetikte bekliyor. FARC ve ELN gerillalarının 19 Temmuz akşamı başkent Bogota ve ülkenin bir çok başka bölgesinde yükselttikleri eylem dalgası karşısında hükümet paniğe kapıldı. Bir general ve onlarca askerin öldürüldüğü gerilla saldırısı sırasında köprü ve yollar dinamitlendi.

Gerilla saldırısının başladığı sırada ABD'de bulunan Milli Savunma Bakanı Rafael Pardo acil olarak ülkeye dönmek, ordu ve polis yetkilileri ile savunma planları hazırlamak zorunda kaldı. Kolombiya'da yirmi yıldır devam eden gerilla mücadelesinde ilk kez bir general öldürülmüş bulunuyor.

Ayrıca başkentin kenar semtlerinde devam eden çatışmalar devlet kuvvetlerini güç durumda bıraktı. Gözlemciler gerilla hareketinin ilk kez bu kadar büyük ölçekli bir eylemde bulunduğunu ve başkentin iç mahallelerine kadar sızabildiğini belirtiyorlar.

Direndik ve kazandık

Sendika bürokratları tabanın zorlamalarına daha fazla dayanamayıp 20 Temmuz'u (1 günlük iş bırakma) genel eylem günü ilan ettiler. Onlar genel eylem adı altında yeni bir 3 Ocak soytarılığı amaçlıyorlardı. 3 Ocak '91'den deneyimliydik. Bu oyuna gelmedik. Sınıfın ve emekçi yığınların yeni bir oyuna gelmemesi için, Ekimci işçiler ve komünistler olarak her alanda sınıf bilinçli işçilere uyarılarda bulunduk. Bulunduğumuz konfeksiyon atölyesinde de, genel grev-genel direniş çağrısı doğrultusunda yoğun bir propaganda faaliyeti gerçekleştirdik. 20 Temmuz günü hiç bir şekilde üretim yapmamalı ve sokağa çıkıp sermaye düzenine hak ettiği cevabı vermeliydik. İşyerimizdeki işçilerin büyük bir bölümü duyarlı davranıp bu çağrıya uyacaklarını bildirdiler. 19 Temmuz günü, merkezi eylemin başlangıç yeri Tekel fabrikasının yakınında buluşmayı kararlaştırdık. Üretimi durdurup sokağa çıkacağımızı haber alan işveren hemen duvara bir yazı astı. 20 Temmuz günü işe gelmeyen ve işyerinden gidenlerin çıkışları verilecektir tehditini savurdu. Bu tehdit karşısında bir bölüm işçi arkadaşımız eyleme katılmaktan uzak durdular. Buna karşın kararlı 10 işçi arkadaş, tüm tehditlere rağmen eylem yerine geldiler.

Hep birlikte Kartal'daki mitinge katıldık. Dağıldıktan sonra atılan işçiler işverenin ciddi olup olmadığını öğrenmek amacıyla işyerine geri döndüler. Ancak işbaşı yaptırılmadılar.İşçilere karşı hep Kürt kimliğine sığınan, bu kimliğin ardına gizlenerek oradaki işçilere istediğini yaptıran aşağılık, iki yüzlü işveren artık gerçek yüzünü gizleyemiyordu. 20 Temmuz mitingine katılan işçiler, "Kirli savaşa hayır!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" gibi Kürt ulusal mücadelesini destekleyen sloganların atıldığı bir mitinge katıldıkları halde işten atılıyorlardı. İşveren o güne kadar Kürt olduğu ve Kürt ulusal mücadelesini desteklediği yalanlarıyla işçileri daha fazla sömürmeyi başarabilmişti. Bizler işçilere; Kürt ya da Türk, işveren sermayeyi temsil eder, Kürt olması hiç bir zaman bu gerçeği değiştirmez şeklinde açıklamalarda bulunduğumuzda çelişkide kalanlar, artık net olarak sermayenin ulusal kimlik tanımadığını gördüler.

Tüm işçilerle işverene gereken dersi vermemiz gerektiğini konuştuk. 21 Temmuz sabahı erken bir saatte işyerinin önünde toplandık. İşverenin işten atma silahına karşın, biz işçilerin direniş silahımızı kullanmamız gerektiğini anlattık. 5 işçi dışında hiç kimse işbaşı yapmadı. Atölyenin karşısındaki alanda yerlere oturup direnişe başladık. Marşlar ve türküler söyledik. Zaman zaman da sloganlar haykırdık. Kızıl Bayrak dahil tüm basına haber verdik. İşverenin uşakları atılmayanlar işbaşı yapsın çağrısında bulunduğunda da, basına haber verdiğimizi, tek bir arkadaşımız dahi atılsa direnişimizin süreceğini, sigortasız çalıştırıldığımızı, yemek yediğimiz mutfağın pisliğini, bizlere verilen suyun deposunun daha çok çamur deryasını andırdığını basına gösterdiğimizde kimin zararlı çıkacağını göreceğiz dedik. 1,5-2 saat sonra işveren atılan işçilerin işbaşı yapabileceğini, ancak bir arkadaşımızın alınmayacağını bildirdi. Neden olarak da oradaki işçileri kendisine karşı örgütlediğini ve herşeye başkaldırdığını öne sürdü.

İşçilerin buna cevabı çok sert oldu. Kesinlikle işbaşı yapmayacaklarını çok sert bir dille ilettiler. Bir süre sonra işveren yeni bir oyun sergiledi. Tüm işçilere bu ayın başında yüzdeyüz zam yapacağını, ancak bizi dinlememelerini, işbaşı yapmalarını istedi. İşçilerin cevabı yine aynıydı. Büyük bir coşkuyla, sloganlar, türküler, alkışlı protestoyla direniş sürüyordu. İşçi arkadaşlara bir konuşma yapıldı. İşçi sınıfının birliğini ve gücünü göstermek için direnişi sürdürmeleri gerektiği, bir kişinin atılmasına göz yumarlarsa baskıların ve keyfi atılmaların ardı arkası kesilmeyeceği, daha bir kaç saat önce işyerine kilit vurup gideceğini söyleyen işverenin gücümüz karşısında dize geldiği anlatıldı. İşçi sınıfı mücadele ettiği takdirde elde edemeyeceği hiç bir şey yoktur. Bunu kendi gözlerinizle gördünüz sözleriyle, alkış ve sloganlarla konuşma bitirildi.

Bizim kararlı direnişimiz karşısında işe almayacağını söylediği arkadaşımızın görevini değiştirdiğini ve hepimizin işe geri alındığını söylemesi üzerine, başarımızı alkışlarla kutlayarak işbaşı yaptık.

İçeriye girdiğimizde işçilerin gözleri pırıl pırıldı. Herkez gülümseyerek çalışıyordu. İşverense tüm despotluğunu gösteriyor, durmadan bağırıp çağırıyordu. Bu arada bir bayan işçinin bize söyledikleri çok sevindirici ve anlamlıydı. Bu işyerine bir çok siyasetten insanlar girdi, bunlardan bazıları da benim yakınlarımdı. Hiç birisi sizin yaptıklarınızı yapamadı. Hayatımda ilk defa devrimcilere sempati duyuyorsam sayenizdedir. Gebze ziyaretimiz, yaptığımız geziler, hele bu direniş... Ben de devrimci olacağım, ne yapmam gerekiyorsa bana anlatın diyordu.

Direnişimizin sonucunda sadece işe geri alınma değil, başka kazanımlarımız da oldu. Hemen ertesi gün mutfak için fayanslar getirildi. Ve işyerinde yeni düzenlemeler yapılmaya başlandı.

Küçük ama anlamlı bir direnişi örgütlemenin mutluluğunu yaşıyoruz.

N. RUKEN

Direnen bir halkın belgesi: Haydari Kampı

Alman faşizminin diğer halkları egemenliği altına almak istediği, bunun için de ortaçağ vahşetini aratmayacak en barbarca yöntemleri uygulamakta olduğu, zulüm ve kıyım makinalarının dişlilerinin olanca hızıyla çalıştırıldığı yerlerden birinde geçmektedir öykü. Yiğit Yunan halkının ve onun kahraman öncülerinin sadece bedenlerinin tutsak edilebildiği, buna karşın özgürlük ateşinin hiçbir baskı ve zorla söndürülemediği bir yer, Haydari Kampı.

Dışarıda direnme hareketi güçlenerek sürmekte. İçerde ise buna koşut giden işkence, yıldırma ve teslim alma uygulamaları ve bunun tutuklular tarafından boşa çıkarılması... Kitap tüm gerçekliği ve yalınlığıyla burada yaşananların abartısız aktarımıdır.

Düşmanın eline düşen ister halktan biri, isterse bir özgürlük savaşçısı olsun, kampa götürülmeden önce Merlin denilen işkencehanede sorgulanmaktadır. Buradaki işkencelerin amacı gizli bilgilerin ve sırların öğrenilmesinden çok halkın sindirilmesi ve kolayca köleleştirilmesidir.

Umudu öldürmek amaçları, başaramıyorlar. Esirlerin bakışlarla, işaretlerle, içten bir iki sözcükle koca bir dünyayı paylaştıkları yer oluyor Merlin. En korkunç işkenceler dahi onlara bir adım geri attırmıyor. Tersine düşmana duyulan kin ve nefret daha da bileniyor. Sorgucular örgütsel bilgileri vermesini istiyorlar bir özgürlük savaşçısından. Onun cevabı da gayet net: "İşte bu sır, öyle bir sır ki siz onu benden hiç bir zaman öğrenemeyeceksiniz!"

Merlin de sağ kalmayı başaranlar kampa götürülüyorlar. Kamp özel bir plan üzerine kurulmuş. Direnişiyle faşizmi ciddi şekilde rahatsız eden Yunan halkını köleleştirmek, kişiliğinin yoketmek, köle ruhlu, korkak, hain insanlar üretmek... Bunu gerçekleştirebilmelerinde pasifler, aydınlar, savaş karşıtları Almanların işini kolaylaştırmış, gazete ve yayınarıyla direnme karşıtı konumlarını ortaya koymuşlardır. İlk uygulamalarda iyice çürümüş birkaç aydın ve Yunan aristokrasinin çoğunluğu yeralır. Aslında kamp içerdekilerden ziyade dışardakiler düşünülerek kurulur. Şöyle ki, burası öyle bir tanıtılmalı, öyle bir bilinmeli ki, adı ölümle bir anılan, karanlık ve sonu olmayan, daima tehlikelerle dolu bir yer... Direnme ruhunun kırılmasıdır tasarlanan.

Kamp bir çok kategoriye ayırlmakta. Tecritliler, yarı tecritliler, onbinlerin kaldığı serbest kamp. Toplu kurşuna dizmeler bu serbest kampta gerçekleştiriliyor. Kamptaki uygulamalar, yani işkenceler keyfi olarak sürdürülüyor, ortaçağ tecrübelerinin zenginleştirilmiş biçimleri uygulanıyor, kırbaçlar kullanılıyor. Amaçsız ve anlamsız angarya işler yaptırılarak bu sıkıcı ve bıktırıcı işlerle tutuklular yıldırılmak isteniyor. Her koğuşta idarenin birkaç adamı bulunmakta, bunun için işler büyük bir gizlilikle sürmektedir. Kamptaki bu köleleştirme faaliyetinin karşısında No 1 deki 26'cıların, yani siyasi tutsakların başlattıkları karşı saldırı vardır. Amaç tutukluların ve halkın ruhunu kazanmaktır. Bu saldırıyı yönetenlerin parolası şudur: "Eksiksiz irade, tam ve bölünmez kişilik, tutukluların mukavemetinin güçlenmesi". Direniş bayrağını ellerinde tutan bu yiğit insanların yaşam felsefesi "herşey insan için"dir.

Yazar karakteristik bir kaç kişiyi öne çıkarır. Tutuklular için eşsiz bir kişilik olan Napolyon bunladan biridir. İçerde direnme ruhunun yaratılması ve sürdürülmesinin öncüsüdür. Düşmana karşı bile ikiyüzlülüğü zaaf bilen onunla savaşımın mertçe olması gerektiğini düşünen, dürüstlüğü ve adaletli kişiliğiyle düşmanın bile saygısını kazanmış bir önderdir. Hiç çözümlenmeyecek gibi görünen sorunlar onunla çözülür. Gerçek bir önder ve örnek alınacak bir insandır. Esir düşmüş, fakat teslim olmamıştır. Alman komutan onun infazından önce bu gerçeği teslim etmek zorunda kalmıştır: "Sen hiç bir zaman bir tutsak olmadın."

Barba Apostol şefkatli ve sıcak yapısıyla kampta aranan, sevilen biridir. Uzun Kosti bir işçidir; her grevde yer almış, kendince bir mücadele vermiş, kötü olarak tanıdığı devrimcilere Napolyon'un infazı ve onun şahsında yakınlaşmıştır. Bay L ve oğlu dürüstlüğü ve adaletli kişilikleriyle, en ağır yaşam şartlarında bile bunu koruyabilmeleriyle dikkati çekerler. T genç bir tutuklu-dur. Ajan faaliyetini boşa çıkarmak için bir ajanın arkadaşlığını yapar. Bütün gün onunla birliktedir, karşı taraftaki gelişmeler onun sayesinde öğrenilir. T insanlığın çıkarı için kendini feda etmiş bir yurtseverdir.

Toplu kurşuna dizmeler dışarıda Almanlar kayıp verdiklerinde misilleme olarak gündeme gelmektedir. Böyle durumlarda tutukluların kendi aralarında tartışıp karara varmaları ve dışarıya haber gindermeleri gerekmektedir. Ortak irade; dışarıdaki savaşın herşeye rağmen sürmesidir. Ve burada ölüm bir köle gibi değil, ona meydan okuyan bir rakip gibi karşılanır. Onurluca ve başlar dik olarak. Önce yiğitler halaya dururlar, sonra milli marş okunur coşkulu bir ağızla. "Yaşasın Yunanistan, Yaşasın Özgürlük!" sloganıyla karşılanır ölüm.

Ve faşizm yenilmiş, direnen yiğit Yunan halkı kazanmıştır.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

"Türk Yargısı" ve Kürtlerin güveni üzerine

TBMM başkanı Cindoruk, kapatılan DEP'in yurtdışındaki milletvekillerine çağrı yaparak, "Türk yargısına güvenmeleri"ni söyledi.

Kürt sorunu karşısında iyice bunalan sömürgeci sermaye devleti, ağzından çıkanı kulağı duymaz derecede şaşkınlığa düşmüş bulunuyor. Her bir "yetkili" ağız bir başka telden çalıyor. Biri "Kürt realitesi"ni kabul ederken, bir başkası sömürgeci sistemin vazgeçilemez ırkçılığını itiraf ediyor. Kürtler, Kürt milletvekilleri, Türk yargısına güvenmelilermiş!..

Ama bunu söylemeye ne gerek vardı? Kürtler, sermayenin sömürgeci, şoven ön yargılarına zaten güveniyorlar. Birinci emperyalist paylaşım savaşında "paylaşılalı" beri, gerek önlerine birer parça kemik gibi atılan dört parçanın başında hırlaşıp duran bölge devletlerinin, gerekse tümünü kukla gibi kullanan dünya jandarması emperyalist metropollerin, sömürge uluslarına karşı ön yargılarını yaşayarak tanıdılar.

1938'de mağaralarda ateşe verilenler, ırmaklarda kanları akanlar güvenmeyecek de kim güvenecekti "Türk yargısı"na? Bu öyle güçlü bir yargıdır ki, bebeğinden yaşlısına kadar her Kürt'ün PKK'lı olduğuna karar vermiş ve on yıldır PKK'yı ortadan kaldırmanın yolu olarak bütün Kürtleri ortadan kaldırma operasyonuna girişmiştir. Bu yargı ona, köyleri bombalatmakta, mezraları yaktırmakta, ekine ve hayvana bile Kürt muamelesi yaptırtmaktadır. Söz konusu "Türk yargısı" olduğunda, Kürtlerden fazla onu tanıyan kuşkusuz bulunamaz. Üstelik Kürtlerin sadece yurtseveri değil, işbirlikçisi, ihanetçisi de bu yargıyı çok yakından tanır. '38 kıyımının ardından idama ve sürgüne gidenlerin içinde onlar da vardı.

Evet, Avrupa'daki Kürt milletvekilleri "Türk yargısı"na güvenmeli, özgürlük savaşının öcünün, bütün tutsaklar gibi kendilerinden de alınacağından emin olmalıdırlar.

K. Yener

Yidaşlı işçiler, örgütlü mücadeleye!

5 Nisan kararları, işçi sınıfını ve tüm emekçileri açlık ve sefalete iten saldırımn adı olmuştur. İşçi ve emekçilerin örgütsüzlüğü, karşı mücadele geliştirememeleri sonucu işçi ücretleri sabit kalırken, enflasyon % 130'lara varmıştır.700 binin üzerinde işçi işsizler ordusuna katılmış, açlığa mahkum edilmiştir.

Yidaş'lı işçiler bu durumu fabrikalarında açık bir biçimde yaşıyorlar. İşçi kapasitesi yaklaşık 600 olan fabrikada, geçtiğimiz üç aydan bu yana 400'ün üzerinde işçi atılmıştır. İşverenin saldırıları bununla da bitmemiş, şimdi de atılmayan işçilere toplusözleşmede düşük zam ve iki ikramiyelerinden vazgeçmelerini dayatmaktadır. Daha önce çıkarılan işçilerin asgari ücrette razı olduklarını söylemeyi ihmal etmemektedir. Ayrıca fabrikayı kapatma tehdidinde bulunarak işçilere istediği toplusözleşmeyi imzalatmaya çalışmaktadır. Bir kaç gün önce fabrikanın 27 Temmuz'da kapatılacağını bildirdi. İşçiler üzerinde oynanan bu sinsice oyunlar karşısında, daha çok tek tek işçilerle sınırlı kalan tepkiler ortaya konuyor. Fabrikanın kapatılması tehdidinden sonra, işverenin ilk önceki düşük oranlı zam ve iki ikramiyelerinden vazgeçmelerini istediği toplu sözleşmenin kabulü yönünde(!) yüksek katılımlı imza toplanmıştır. İşçilerin örgütsüzlüğü ve sendika insiyatifini aşamamaları, tepkilerinin pasif ve uzlaşmacılığı işvereni daha da pervasızlaştırmıştır. İşçiler üzerlerine oynanan sinsice oyunlara karşı hazırlıklı olmadırlar. İşçiler haklı mücadelelerinde işyeri işgalleri, sendikanın işgali gibi eylem biçimleri gündeme girebilmelidir. Gerektiğinde devletin kolluk güçlerine karşı dişe diş, her türlü uzlaşmadan uzak, militan bir mücadele sürdürebildiğimiz oranda sınıfımızın gücüne güvenir ve geniş emekçi yığınların desteğini alabiliriz.

Yidaşlı işçiler, emekçiler! İşveren, ipliği pazara çıkmış TEKSİF yönetimiyle birlikte kapalı kapılar ardında hazırladıkları işçileri açlığa mahkum etme planlarını aşama aşama hayata geçiriyorlar. İşyerlerle sendika yönetiminin işbirliği içinde olduğunu artık bütün işçiler biliyor. Ama hala işçiler işverene karşı hak arayışında, işçiyi satan, sokağa attıran, sefalet ücretlerine mahkum ettiren TEKSİF yönetimine

güvenmekten de vazgeçemiyor. Yani denize düşüyoruz ve yılana sarılıyoruz, o yılan da bizi sokuyor.

O halde temel görevimiz en kısa zamanda örgütlenmektir. Sloganımız, işyeri komiteleridir. Üretim birimleri temelinde komiteler kuralım, bunları fabrika düzeyinde merkezileştirelim. Ancak bu şekilde ortak hareket edebilir, çelikleşmiş yumruğumuzla işvereni de dize getirebiliriz. En önemlisi de, ülke genelindeki işçi eksenli bu saldırıyı kendi işyerimizden püskürterek, dosta düşmana sınıfımızın gücünü göstermiş oluruz. Unutmayalım işçi sınıfının çıkarı ortaktır, dolayısıyla ortak mücadele etmek zorundadır. Bana değmeyen yılan bin yaşasın söylemi işçi sınıfına yabancıdır.

İşçi sınıfının ve emekçilerin özgürleşmeleri, sermaye iktidarının yıkılması, yerine işçi sınıfının iktidarının geçmesi ile mümkün olacaktır.

Ekimci işçiler/Adana

Sermaye cephesi ne istiyor?

Sermaye, bir yandan işçi sınıfının şahdamarına yapışmış kanını emerken, bir yandan da feryat ediyor. "Batıyorum, ölüyorum!"

Burjuva basın her gün kapitalistlerin histerik haykırışlarıyla dolup taşıyor. TÜSİAD yeni bir paket istiyormuş, sanayi odasının eski başkam sanayicilere çatmış: "Devlette mama kalmadı, halka gidin."

5 Nisan paketinden işçi sınıfına işsizlik, örgütsüzlük, açlık ve sefalet çıkmıştır. O günden bu yana işten atılanların sayısı resmi verilerle 700 bini aşmış, işsizlik sınıfın başına bir kabus gibi çökmüştür. Halen bir işi olanlar, işten atılma korkusunun baskısı altında ezilip ücretlerinin sefalet sınırlarına çekilmesine, sınıf kardeşlerinin sefaletine sessiz kalmış, o oranda da saldırılar karşısında güçsüzleşmiştir. Yüzde yüzü aşan zamlarla, tensikatlarla el konulan ya da dondurulan ücretlerle, gaspedilen haklarla işçi sınıfının kaybettiği kanla acaba kimler beslenmektedir? Paketin bir tanesi bile toplum için böylesi bir felakete yol açmışken, ikinci bir paket isteyen asalaklar, ücretli emekten, kır ve kent yoksullarından daha ne bekleyebilmektedirler?

İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin emilecek bir damla kanı kalmamıştır. İstenen eğer canımızsa (ki, işsizliğin bu boyutlarında artık kaybedecek ondan başka bir şey de kalmamıştır) onu neye adayacağımız hiç belli olmaz!.. Ücretli kölelik sisteminin krizden daha da palazlanarak çıkması ve ücretli emek sömürüsünün kalıcılığı için mi, yoksa ücretli emeğin kurtulması, sermaye egemenliğinin yeryüzünden sonsuza dek silinmesi için mi?

A. Sercan

Bizi kurtaracak olan kendi kollarımızdır

Bugünlerde Şişecam'a bağlı Cam-İş Ambalaj fabrikası işçileri arasında bir tedirginlik yaşanıyor. Sebebi ise 125 kişinin toplusözleşme nedeniyle kapı dışarı edileceği. Çok sıradan bir neden işten atılmanın gerekçesi olabiliyor. Örneğin 4 bayan işçiden ikisi sigara bahanesiyle işten atılırken, diğer ikisine iki ay uzaklaştırma cezası verilebiliyor.

Geçen sene de toplu sözleşme nedeniyle 40 işçi işten çıkarılmıştı. Diğer işçiler atılan işçilere destek vererek direniş kararı almış ve üretimi durdurmuştu.

Bu seferki tutumumuz da bu yönde olmalıdır. Sermaye düzeni işçi sınıfına karşı topyekün bir saldırı başlatmıştır. Bize yönelen çok yönlü saldırıları ancak genel grev-genel direniş ile cevaplayabiliriz. Bunun için sömürü düzeninin sınıf içindeki temsilcileri olan sendika ağalarına karşı devrimci bir tutum ortaya koymamız gerekir. Sendika ağaları işçi sınıfının çıkarlarım savunuyormuş gibi gözükerek gerçek bir ikiyüzlülük sergiliyorlar. Sendika bürokratları hiçbir dönemde işçi sınıfının yanında olmamıştır. İşçi sınıfı lehine hiçbir gerçek kazanım için mücadele etmemiştir.

Önümüzdeki süreçte ortaya koyacağımız tavrı bugünden belirlemeliyiz. Şunu hiç bir zaman unutmamalıyız ki, bizi kurtaracak olan yalnızca kendi gücümüz, kendi kollarımızdır.

Genel grev,-genel direniş için ileri!

Kahrolsun kapitalizm! Yaşasın sosyalizm!

T. Melih/İstanbul

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Lenin'den siyaset dersleri

Mücadele biçimleri üzerine

"Başından başlayalım. Mücadele biçimleri sorununun incelenmesinde her marksistin temel istemleri nelerdir? İlk önce, marksizm, öteki tüm ilkel sosyalizm biçimlerinden tek bir özel mücadele biçimine bağlı kalmamakla aynlır. En değişik mücadele biçimlerini kabul eder, ve onlan "uydurmaz", ama devrimci sınıflann, hareketin gelişimi içinde kendisini gösteren mücadele biçimlerini sadece genelleştirir, örgütler ve bunlara bilinçli bir ifade verir. Bütün soyut formüllere ve bütün doktrinci reçetelere kesenkes düşman olan marksizm, hareket geliştikçe, yığınlann sınıf bilinci arttıkça, iktisadi ve siyasal bunalımlar keskinleştikçe, savunma ve saldınnın yeni ve daha değişik yöntemlerinin sürekli bir biçimde doğmasını sağlayan ilerleme içindeki *kitle* mücadelesine karşı dikkatli bir tutum takınılmasını gerektirir. Bu nedenle, marksizm, kesin olarak herhangi bir mücadele biçimini reddetmez. Marksizm, mevcut toplumsal durum değiştikçe, *kaçınılmaz olarak*, bu döneme katılanlarca bilinmeyen yeni mücadele biçimlerinin doğacağını kabul ederek, yalnızca o anda mümkün ve var olan mücadele biçimleriyle kendini hiç bir koşul altında sınırlamaz. Bu yönden marksizm, kitle pratiğinden, eğer öyle ifade edebilirsek, *öğrenir*, ve "sistem yapanlann" tek başına çalışmalanyla keşfedilen mücadele biçimlerini yığınlara *öğretmek* yolunda hiç bir iddiada bulunmaz. Biz biliyoruz ki -toplumsal devrim biçimlerini incelerken örneğin Kautsky böyle demiştir- yaklaşan bunalım, bizim şimdiden görmek yeteneğinde olmadığımız yeni mücadele biçimleri getirecektir.

İkinci olarak, marksizm, mücadele biçimleri sorununun kesenkes *tarihsel* bir incelemesini ister. Bu sorunla, somut tarihsel durumdan uzak olarak uğraşmak, diyalektik materyalizmin esas ilkelerinin anlaşılamadığını gösterir. İktisadi evrimin farklı aşamalannda, siyasal, ulusal-kültürel, yaşam ve öteki koşullardaki farklılığa bağlı olarak, farklı mücadele biçimleri öne geçer ve mücadelenin başlıca biçimleri halini alır; ve bununla bağıntılı olarak, ikincil, yedek mücadele biçimleri de değişikliğe uğrar. Belirli bir hareketin, belirli bir aşamasındaki somut durumunun ayrıntılı bir incelenmesini yapmaksızın, herhangi bir özel mücadele aracının kullanılıp kullanılmayacağı sorununa evet ya da hayır biçiminde verilecek bir yanıt, marksist tutumu tümden bırakmak anlamına gelir.

Bunlar bize önderlik etmeleri zorunlu olan iki temel teorik önermedir. Batı Avrupa'daki marksizmin tarihi, söylenmiş olanlan doğrulayan sayısız örnekler vermiştir. Bugün Avrupa sosyal-demokrasisi, parlamentarizm ve sendika hareketine, mücadelenin başlıca biçimleri olarak bakmaktadır; geçmişte ayaklanmayı kabul etmişti, ve gelecekte koşullar değişecek olursa, onu kabul etmeye tamamen hazırdır -Rusya kadetleri ve *Bezzaglavtsi* gibi, burjuva liberallerin düşüncelerine karşın. Yetmişlerde, sosyal-demokrasi, genel grevi, her derde deva toplumsal bir ilaç olarak, burjuvaziyi bir darbede alaşağı etmenin siyasal olmayan aracı olarak reddedmişti -ama sosyal-demokrasi, kitle siyasal grevini (özellikle Rusya'nın 1905 deneyiminden sonra), *belirli* koşullar altında başta gelen mücadele yöntemlerinden *biri* olarak tamamen kabul etmiştir. (...)

"Marksist önermeleri koyduktan sonra, Rus devrimine dönelim. Onun ortaya koymuş bulunduğu mücadele biçimlerinin tarihsel gelişimini anımsayalım. Önce işçilerin ekonomik grevleri (1896-1900) vardı, daha sonra işçilerin ve öğrencilerin siyasal gösterileri (1901-02), köylü ayaklanmalan (1902), çeşitli gösterilerle birleşen kitle siyasal grevlerinin başlangıcı (Rostov 1902, 1903 yazı grevleri, 9 Ocak 1905 grevleri), tüm Rusya'yı kapsayan siyasal greve, yer yer, yerel barikat savaşlannın eşlik etmesi (Ekim 1905), kitle barikat savaşı ve silahlı ayaklanma (1905, Aralık), banşçı parlamenter mücadele (Nisan-Haziran 1906), kısmi köylü ayaklanmalan (1905 sonbahan-1906 sonbahan)."

Gerilla Savaşı'ndan (30 Eylül 1906)